

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

16^e JAARGANG

WOENSDAG 13 MEI 1931

No. 802

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.
Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.
Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonnés, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 145192.

12 MEI 1931.

Aanvankelijk was de geldmarkt deze week iets gemakkelijker. Particulier disconto was voor 1½ pCt. onder te brengen; de prolongatierente liep van 2½ pCt. tot 1¼ pCt. terug en callgeld was voor 2 pCt. verkrijgbaar. Daarna trad echter weder een vastere stemming in, waarbij de meeste koersen wat opliepen. Vooral callgeld was meer gevraagd, zoodat herhaaldelijk weder 2½ pCt. betaald moest worden en ook wissels moeilijker te plaatsen waren. Daarentegen bleef prolongatiegeld vrij ruim en onderging weinig verandering; meestal werd 1¼ of 2 pCt. genoteerd. Gisteren kreeg tenslotte het aanbod van geld weder de overhand. Callgeld was voor 2 pCt. goed verkrijgbaar en particulier disconto kon tot 1⁹/₁₆ pCt. en 1½ pCt. terugloopen.

* * *

Op de balans van De Nederlandsche Bank geeft de post binnenlandsche wissels een daling van ruim f 500.000 te zien. Nu de maandwisseling achter den rug is, zijn de beleeningen weder sterk teruggelopen; zij staan thans f 32,9 millioen lager dan verleden week.

De goudvoorraad der Bank bleef nagenoeg onveranderd. De zilvervoorraad klom met f 600.000. De post papier op het buitenland vertoont een vermeerdering van f 400.000, terwijl de diverse rekeningen op de actiefzijde van de balans een teruggang van f 3,1 millioen te aanschouwen geven.

De biljettencirculatie daalde met f 36,5 millioen. Het tegoed van het rijk bedraagt nog f 1,9 millioen meer dan verleden week, doch de rekening-courant-

saldi van anderen blijken met f 1 millioen te zijn teruggelopen. Het beschikbaar metaalsaldo klom met f 14,9 millioen. Het dekkingspercentage bedraagt nagenoeg 55.

* * *

De stemming op de wisselmarkt is deze week vast gebleven. Ponden verbeterden van 12.10¹/₈ tot 12.10¹⁵/₁₆; Dollars noteerden 2.4884—2.4892—2.4881—2.4896. Dollars in Londen openden de week op 4.8632, stegen tot 4.8622 om onder den invloed van de disconto-verlaging in New-York tot 4.8650 terug te loopen; slot 4.8639. Marken verbeterden van 59.24¹/₂ tot 59.29 (Dollars tegen Marken 4.1990). Fransche Francs vast 9.72¹/₂—9.73%. Deviezen in Parijs waren flauw; Ponden daalden er tot 124.32¹/₂. Belga's iets beter: 34.61—34.63. Zwitsersche Francs verbeterden van 47.92¹/₂ tot 47.97¹/₂. Lires 13.02¹/₂—13.04. Peseta's onzeker: 25.80—26.25—25.20. Finsche Marken 6.26¹/₄. Braziliaansche Milreis aangeboden 17¹/₄—16. Argentijnsche Pesos daalden tot 76¹/₂; slot 79. Uruguay Dollars blijven flauw: 1.57. Canada Dollars 2.48¹/₂.

De marges tusschen contant en termijn zijn langzamerhand weder grooter geworden. Eén- en drie-maands Ponden noteerden tenslotte: ½ en 1¹/₂, Dollars 6 en 15, Marken 5¹/₂ en 14 punten lager dan den contanten koers.

LONDEN, 11 MEI 1931.

De toestand van de geldmarkt was verleden week vrij gemakkelijk, ofschoon geld goed bruikbaar was. Het voor de markt beschikbare saldo is, afgaande op de cijfers van de Bank van Engeland, nu weder op een meer normaal niveau na de buitengewoon lage cijfers van twee weken geleden.

Disconto werd natuurlijk geheel beheerscht door de verlaging van het disconto te New-York tot 1¹/₂ pCt. Naar aanleiding daarvan werd tijdelijk althans het minimum van 2⁹/₁₆ pCt. hier niet gehandhaafd, zoodat disconto tot 2³/₈ pCt. inzakte en verder tot 2⁵/₁₆ pCt., toen de nieuwe 3-maands schatkistpromessen Vrijdag tot even onder 2⁵/₁₆ pCt. werden toegevoegd.

Een en ander gaf aanleiding tot besprekingen van de mogelijkheid eener discontoverlaging hier, maar over het algemeen wordt aangenomen, dat de Bank van Engeland niet geneigd zal blijken te zijn daartoe over te gaan, alvorens haar goudvoorraad verder versterkt is.

Het is eenigszins bevreedend, dat de Parijsche koers tot 124.33 is teruggelopen, terwijl de Dollar-noteering tot nu toe nog slechts tot 2.86% heeft gereageerd op de verlaging van het disconto te New-York.

MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE
VOOR DE RIJNVAART.

·VERSLAG VAN DE APRIL-ZITTING 1931.

De Centrale Commissie voor de Rijnvaart heeft hare Aprilzitting onder voorzitterschap van den heer Jean Gout, buitengewoon gezant, van 16 tot 21 April 1931 te Straatsburg gehouden.

De Commissie heeft als rechtbank voor hooger beroep zitting gehouden en heeft 4 vonnissen in rechtzaken, de Rijnvaart betreffende, uitgesproken.

Bovendien zijn de volgende besluiten genomen:

Organen voor de mededeelingen van de Centrale Commissie.

De „Lloyd Anversois” is aangenomen als Belgisch orgaan voor de mededeelingen der Centrale Commissie.

Brug te Bazel.

10. De Centrale Commissie stelt vast, dat tegen het ontwerp van de te bouwen brug voor gewoon verkeer over den Rijn te Bazel van het standpunt der scheepvaart en vlotvaart geen bezwaar bestaat.

20. De door de stad Bazel te nemen maatregelen gedurende de uitvoering der werkzaamheden worden als afdoende beschouwd.

Herziening van den gelijkwaardigen waterstand.

Een Comité, dat gepreseed wordt door den heer Schlingemann, commissaris voor Nederland en waarvan het Secretariaat zal worden waargenomen door den heer de l'Espinasse, zal de herziening van den gelijkwaardigen waterstand 1923 bestudeeren en dienaangaande een rapport aan de Commissie uitbrengen.

Rijnvaartpolitie reglement.

Vaart bij nacht.

De geldigheidsduur der laatste alinea van cijfer 8 van artikel 21 van het Rijnvaartpolitie reglement, in werking getreden den 1en Augustus 1929 voor den tijd van twee jaren, is voorloopig voor een periode van 5 jaren, gerekend vanaf 1 Augustus 1931, verlengd.

Den Commissarissen der Oeverstaten wordt verzocht aan de Commissie de officiële Akten mede te deelen, waardoor de publicatie van deze bepaling in hun respectieve landen is geschied.

II.

De Nos. I, III en IV van het besluit van 19 April 1929 blijven gedurende de hierboven genoemde periode van 5 jaren van kracht, terwijl de datum, genoemd in IV, wordt vervangen door 1 Maart 1936.

III.

De Commissie besluit het haar door de Nederlandsche delegatie toegezonden rapport¹⁾, betreffende de in Nederland gedane proefvaarten bij nacht, in de Organen voor de mededeelingen der Commissie te publiceren.

¹⁾ Noot van het Secretariaat:

Dit rapport heeft den volgende inhoud:

Om vast te stellen of bijzondere voorwaarden, en, zoo ja, welke, aan de scheepvaart moesten worden opgelegd voor het gebruik van schijnwerpers, vermeld in cijfer 8 van artikel 21 van het reglement van politie, werd op 30 November 1930 een proefreis op de Waal gemaakt door de dienstboot „Christiaan Brunings” voorzien van een electrischen schijnwerper.

Teneinde het effect van het gebruik van den schijnwerper op andere vaartuigen te kunnen waarnemen, werd de „Christiaan Brunings” vergezeld door de dienstboot „Inspecteur Rose”. Bovendien werd op vier punten, waar de dijk op den rechter oever van de Waal dicht bij de rivier komt, een automobiel geplaatst om waar te kunnen nemen, waar de scheepvaart en het landverkeer elkaar hinderen.

De reis begon bij Tiel om 19 uur bij helder weer en donkere nacht. Het was twee dagen voor nieuwe maan. De reis eindigde kort boven Nijmegen om 23 uur. Er woei een zwakke wind uit het Zuid-Zuid-Westen.

Gedurende de reis passeerde men een groot aantal in den stroom geankerde aken en sleepbooten, benevens drie zeilschepen, welke opwaartsch voeren.

De electrische schijnwerper met een lichtsterkte van 9000 kaarsen was geplaatst bij den voorsteven van de „Christiaan Brunings”. Door middel van een speciale reflector-inrichting was het mogelijk het licht in twee bundels te scheiden, die onafhankelijk van elkaar gericht konden worden, zoodat het mogelijk was de twee oevers tegelijk te verlichten.

INHOUD.

Blz.

Mededeelingen van de Centr. Commissie voor de Rijnvaart	442
HET INTERNATIONALE STIKSTOFKARTEL door <i>Dr. M. W. Holtrop</i>	443
Grepen uit de havenstatistieken van Rotterdam en andere West-Europeesche havens in 1930 I door <i>Mr. Dr. K. F. O. James</i>	446
Nogmaals het werkloosheidsvraagstuk door <i>N. C. Looijard</i>	447
BUITENLANDSOHE MEDEWERKING:	
Het bankwezen in Amerika en de betrekkingen tot het buitenland door <i>Prof. H. Parker Willis</i>	449
AANTBEKENINGEN:	
De sociale verzekeringswetgeving in Italië	450
Indexcijfers van groothandelsprijzen.....	452
MAANDONJFERS:	
Emissies in April 1931	453
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	454-460
Geldkoersen. Bankstaten. Verkeerswezen.	
Wisselkoersen. Goederenhandel.	

De schijnwerper kon in vertikale en in horizontale richting worden bewogen. Het licht kon elk oogenblik worden gedoofd.

De reis heeft aangetoond, dat een schijnwerper aan de opwaartsche scheepvaart diensten kan bewijzen en wel om de volgende redenen:

10. om de oevers te herkennen evenals de zich daar eventueel bevindende werken;
20. om zich te oriënteeren door verlichting van de kilometerpalen of andere bekende voorwerpen;
30. om het vaarwater en de voor anker liggende vaartuigen te herkennen;
40. om zich rekenschap te geven van de ligging of van de beweging van een ander vaartuig of van een pontveer.

Door een plaatselijke verlichting der twee oevers of van één oever kon men zich zeer goed oriënteeren en zeker voldoende om de werken op de oevers te vermijden. Van tijd tot tijd was het noodig den schijnwerper op het vaarwater te richten om zich rekenschap te geven van de juiste ligging der voor anker liggende sleeptreinen.

Het bleek wenschelijk den schijnwerper zoo te plaatsen, dat hij door den gezagvoerder van het vaartuig kan worden bediend, zonder dat deze door het licht wordt verblind.

Gedurende de reis heerschte een vrijwel gelijkwaardige waterstand. Het water was te laag om de mogelijkheid te kunnen beoordeelen om gedurende hoog water op den Waal te varen met een schijnwerper en met behulp van de bakening. Maar daar niet alleen de bakens op de kribben maar ook die op de oevers goed konden worden onderscheiden, schijnt het, dat er eveneens geen moeilijkheid zal bestaan om de drijvende boeien te zien.

Aan boord van de „Inspecteur Rose” die de „Christiaan Brunings” dan weer volgde, dan weer voorbijvoer, kon men opmerken, dat, als de schijnwerper voortdurend gericht wordt op een vaartuig, varende in tegenovergestelde richting, dat vaartuig zeer wordt gehinderd. Zelfs als een vaartuig van achteren wordt verlicht en de bestuurder zich in een hut bevindt met den rug naar het licht toe, hindert een sterke verlichting van het vaartuig de scheepvaart. Eveneens wordt de gezagvoerder gehinderd door een bundel stralen naast het vaartuig, welke als een mist werkt, waardoor het uitzicht wordt belemmerd.

Of de bundel stralen in tweeën wordt gesplitst, of dat hij op een der oevers werd gericht, de stralen hinderden nauwelijks de andere vaartuigen. Een tegemoetkomend vaartuig passeert den lichtbundel in enkele seconden en als men er niet recht in kijkt, wat bovendien niet noodig is, wordt men niet verblind.

Als de stralenbundel dwars over het water werd gericht, was dat voor den gezagvoerder van de „Christiaan Brunings” zelf het minst hinderlijk.

De schijnwerper, welke voor de proef heeft gediend, had een groote lichtsterkte. Dergelijke sterke schijnwerpers zijn voor de opwaartsche scheepvaart op de rivieren in Nederland niet noodig en men kan aannemen, dat men ze niet zal gebruiken. Toch blijkt het niet noodig, een maximumsterkte voor te schrijven, omdat de proef heeft uitgemaakt, dat een oordeelkundig gebruik van een schijnwerper met groote lichtsterkte de andere vaartuigen zeer weinig hindert.

In zekere gevallen kunnen de lichten van een auto-mobil evengoed hinderlijk zijn voor de scheepvaart en kan omgekeerd een schijnwerper aan boord van een vaartuig de automobilisten op den oever hinderen. Maar in 't algemeen hinderen de stralen van den schijnwerper, dwars over de rivier gericht, het landverkeer niet zeer.

Eenige dagen vóór de reis was een bekendmaking gepubliceerd, waarbij de schippers en de automobilisten, die door de proef waren gehinderd, werden verzocht dit aan de autoriteiten te berichten. Geen enkele klacht is binnengekomen.

Op het einde van de reis moest de „Christiaan Brunings” in de rivier zwaaien en gedurende deze manoeuvre werd het nut van den schijnwerper duidelijk bewezen. De gezagvoerder kon den oever, de kribben en de andere goed verlichte voorwerpen zien en zonder gevaar naderen.

De proefreis heeft aangetoond, dat:

1o. een schijnwerper bij doelmatig gebruik belangrijke diensten aan de scheepvaart kan bewijzen;

2o. een schijnwerper bij doelmatig gebruik de andere scheepvaart en het verkeer op de oevers zeer weinig hindert;

3o. het wenschelijk is, dat het licht van den schijnwerper gescheiden kan worden in twee bundels, zoodat men de twee oevers tegelijk kan verlichten, terwijl de rivier vóór het vaartuig in duisternis blijft gehuld;

4o. de schijnwerper niet langer vóór het vaartuig of op andere vaartuigen of pontveeren gericht mag worden dan noodig is om hun ligging te bepalen;

5o. het wenschelijk is, dat de schijnwerper door den gezagvoerder van het vaartuig kan worden bediend;

6o. het niet noodig is, speciale regels betreffende de vaart met schijnwerpers op te stellen.

Rijnvaartpolitie reglement.

Vastgelopen vaartuigen.

I.

Cijfer 2 van artikel 23 van het Rijnvaartpolitie reglement wordt door den volgende tekst vervangen:

„Is een schip of een vlot in de rivier vastgelopen of gezonken, dan moet de gezagvoerder daarvan op een stroomopwaarts geschikt gelegen plaats aan den Rijn een waarschuwingspost opstellen op een zoodanigen afstand, dat stroomafwaarts varende schepen of vloten tijd hebben om de noodige maatregelen te nemen. Hij is bovendien verplicht tot het nemen van alle maatregelen, die in zijn macht zijn, om in het gedeelte van de rivier, gelegen tusschen de plaats van het ongeluk en den waarschuwingspost, de vaartuigen, welke uit de zijrivieren, zijtakken, kanalen en havenarmen komen evenals de havenautoriteiten en de vaartuigen, welke buiten de havens voor anker liggen, van het ongeluk te verwittigen. Bij gebreke van andere afdoende middelen moet hij te dien einde waarschuwingsposten op daartoe geeigende plaatsen opstellen. De waarschuwingsposten moeten den gezagvoerders van stroomafwaarts varende schepen en vloten de plaats van het ongeluk toeroepen. Zij moeten bij dag met een roode vlag en bij nacht met een lantaarn met rood licht zwaaien.

Deze waarschuwingsposten moeten zolang op hun plaats blijven, totdat zij bericht hebben ontvangen, dat bedoeld schip of vlot weder vlot is geworden of dat op de onder cijfer 5 bedoelde kennisgeving eene openbare bekendmaking is gevolgd.

Deze bepalingen treden 1 October 1931 in werking.

Den Commissarissen der Oeverstaten wordt verzocht aan de Commissie de officiële Akten mede te deelen, waardoor de publicatie van deze bepaling in hunne respectievelijke landen is geschied.

II.

In den Duitschen tekst van het Rijnvaartpolitie reglement wordt de laatste alinea van cijfer 4 van artikel 23 als volgt gewijzigd:

„Bei Tag treten an die Stelle der vorgeschriebenen Laterne weisse Flaggen, mindestens 0,75 m hoch und 1,00 m lang, statt welcher unterhalb der Spijk'schen Fähre schwarze Kugeln von mindestens 0,50 m Durchmesser zu verwenden sind.”

Deze bepaling treedt 1 October 1931 in werking.

Den Commissarissen van het Rijk en de Deutsche Oeverstaten wordt verzocht aan de Commissie de officiële Akten mede te deelen, waardoor de publicatie van deze bepaling in hunne respectievelijke landen is geschied.

Datum van de volgende zitting.

De volgende zitting begint Dinsdag 17 November 1931 om 10 uur en eindigt den 5en December daaropvolgende.

HET INTERNATIONALE STIKSTOF-KARTEL.

Nu de onderhandelingen te Parijs over de verlening van het internationale stikstofkartel weder zijn aangevangen en waarschijnlijk binnen korten tijd in een beslissend stadium zullen treden, lijkt het oogenblik gekomen eenige beschouwingen te wijden aan de positie van dit kartel, dat ook voor ons land, met zijn jonge synthetische stikstofindustrie eenerzijds en zijn belangrijk verbruik aan stikstofmeststoffen anderzijds, van zoo groote beteekenis is.

De Nederlandsche stikstofbindingsindustrie is nog van zeer recenten datum. In het najaar van 1929 kwam de eerste fabriek van synthetischen zwavelzuren ammoniak, gebouwd bij de Hoogovens te IJmuiden, in bedrijf. In den zomer van het vorig jaar volgde daarop de fabriek der Staatsmijnen te Lutterade, terwijl tenslotte eenige maanden geleden de aan een Belgisch/Italiaansche groep behoorende fabriek te Sluiskil in bedrijf werd gesteld. Reeds thans overschrijdt de capaciteit dezer drie fabrieken verre de Nederlandsche behoefte, niet alleen aan zwavelzuren ammoniak, welk artikel tot dusverre uitsluitend geproduceerd werd, doch ook aan stikstof in het algemeen. Tegenover een totaal normaal verbruik van stikstofhoudende kunstmeststoffen van ongeveer 65.000 ton zuivere stikstof, staat namelijk een productiecapaciteit, die vermoedelijk voor het komende seizoen ca. 90 à 100.000 ton stikstof zal bedragen.

Niet alleen in Nederland, maar ook in andere landen, heeft de stikstofbindingsindustrie in de laatste jaren een zeer groote vlucht genomen.

Reeds sedert 1920 beijverde men zich in verschillende landen, in het bijzonder in Frankrijk en Italië, om een eigen synthetische stikstofindustrie op te bouwen, welke niet alleen in tijden van vrede in de nationale behoefte aan stikstofmeststoffen, maar vooral ook in tijden van oorlog in de behoefte aan ontplofingsmiddelen zou kunnen voorzien. Verscheidene nieuwe procédés werden ontwikkeld, doch een belangrijke uitbreiding van de productie kwam voorloopig niet tot stand. Tot 1927 werd de positie dan ook geheel beheerscht door de I.G. Farbenindustrie, die — met een productiecapaciteit van 600.000 ton synthetische stikstof bij een wereldproductie, die in 1927 563.000 ton bedroeg — practisch een monopolie had.

Na 1927 echter begonnen de in andere landen ondernomen pogingen vruchten te dragen. Van bijzondere beteekenis was daarbij vooral het feit, dat men er in slaagde, de zeer omvangrijke en tevens goedkope waterstofbron, welke gelegen is in het kookvoegas, aan de ammoniaksynthese dienstbaar te maken. Allerwegen werd daarop in de kooksproduceerende landen met den bouw van stikstoffabrieken begonnen en de productie van synthetischen ammoniak ging na 1927 met zulke groote sprongen vooruit, dat reeds in 2 jaar tijd een verdubbeling verkregen was, (1927: 563.000 ton — 1929: 1.122.000 ton) en het verbruik die snelle ontwikkeling niet meer kon bijhouden. Het feitelijke monopolie van de I. G. was gebroken en de statistische positie van de stikstof werd van jaar tot jaar ongunstiger, hetgeen uit de volgende cijfers blijkt:

	1927/'28	1928/'29	1929/'30
Wereldproductie:	In tonnen zuivere stikstof		
Chilisal peter	387.000	490.000	455.000
Bijproduct-ammoniak	390.000	425.000	425.000
Kalkstikstof	± 205.000	210.000	264.000
Synth. ammoniak	± 670.000	986.000	1.034.000
Totaal	1.652.000	2.113.000	2.178.000
Wereldverbruik	1.604.000	1.872.000	1.959.000
Overproductie	48.000	241.000	219.000

Door deze cijfers wordt de toestand eigenlijk zelfs nog te gunstig voorgesteld, in zoover namelijk tengevolge van de toegepaste productiebeperking bij de grootste producenten, de toename van de synthetische

productie ten achter bleef bij de toename van de capaciteit. Zoo werd bijv. voor het seizoen 1929/'30 de synthetische capaciteit (zonder kalkstikstof) reeds geschat op ca. 1.500.000 ton.

Het was deze toestand van reeds bestaande overproductie en accumulatie van voorraden, gepaard met nog steeds voortgaanden aanbouw van talrijke nieuwe fabrieken, welke op 1 Augustus 1930 tot het tot stand komen van het Internationale Stikstofkartel — Convention de l'Industrie de l'Azote (C.I.A.) — leidde.

Bijeengeroepen op initiatief van de reeds eerder tot zeer nauwe samenwerking gekomen groep van Duitsch-Engelsch-Noorsche producenten (I.G. Farbenindustrie, Imperial Chemical Industries, Norsk Hydro Kvaelstoff) namen alle Europeesche synthetische stikstoffabrieken, met slechts een enkele uitzondering, aan de tot stand-koming van de C.I.A. deel. Tevens traden toe de producenten van bijproduct-amoniak (gasfabrieken en kookovens) voorzover deze deel uitmaakten van de reeds langer in bijna alle landen bestaande nationale verkoopkartels, terwijl bovendien door de Chilisalpeterindustrie financiële medewerking werd verleend. Buiten het kartel bleven slechts staan de niet-Europeesche producenten, waarvan alleen de Vereenigde Staten en Japan van betekenis zijn.

Het doel van het kartel¹⁾ was de productie van stikstofmeststoffen aan het verbruik aan te passen en de prijzen te stabiliseeren. Als basis voor deze prijsstabilisatie koos men het bestaande prijspeil, of wel, in enkele landen en voor enkele producten een ietwat lager niveau. Teneinde te bereiken dat, op de gestelde prijsbasis het aanbod de vraag niet zou overtreffen en verder in het algemeen elke verstoring van de markt zou worden vermeden, werden de volgende maatregelen getroffen.

In de eerste plaats werd een algemeen fonds gevormd, waarin door elk der deelnemers naar rato van zijn productiecapaciteit werd bijgedragen en waarin bovendien door de Chilisalpeterindustrie een bedrag werd gestort. Dit fonds werd bestemd om naar evenredigheid te worden verdeeld tusschen de producenten, die vrijwillig tot beperking van de productie beneden de hun toegekende maximale quote zouden overgaan. Daar intusschen niemand tot deze productiebeperking werd gedwongen en dus de zekerheid, dat een evenwicht tusschen voortbrenging en verbruik gevonden zou worden, ontbrak, was het noodig aan het fonds tevens een tweede bestemming te geven, namelijk om onder bepaalde omstandigheden te dienen voor het uit de markt nemen van onverkoopbare hoeveelheden product. Zou, door zulke aankopen, het fonds gedeeltelijk in goederen worden omgezet, dan zouden de producenten, die hun productie beperkt hadden, de hun toekomende vergoeding deels in den vorm van geld, deels in dien van product ontvangen.

In de tweede plaats werd voor elk der deelnemende landen een maximale productiequote vastgesteld, ter grootte van ongeveer 70 pCt. der werkelijke capaciteit. Deze quotes bedroegen volgens de destijds verschenen persberichten voor de synthetische productie (in tonnen zuivere stikstof):

Duitschland	} 840.000
Engeland	
Noorwegen	
Frankrijk	75.000
België	73.500
Italië	39.000
Nederland	28.400
Sluiskil	17.500
Polen	23.200
Wry (Polen)	8.700
Tsjecho-Slowakije	8.000
	<hr/>
	1.113.300

¹⁾ Uitvoerige bijzonderheden over de C.I.A. worden vermeld in: Paul Maquenne „La Convention de l'Industrie de l'Azote, Chimie et Industrie, Oct. '30, p. 987 e.v.

Is het genoemde cijfer van 70 pCt. juist, dan zou dus de capaciteit der Europeesche synthetische industrie voor 1930/'31 1.590.000 ton hebben bedragen, hetgeen op een wereldcapaciteit van minstens 1.850.000 ton zou neerkomen, dat is dus ca. 80 pCt. méér dan de werkelijke productie in het seizoen 1929/'30.

In de derde plaats werden verschillende regelingen getroffen met betrekking tot de wijze van verkoop van het product.

Voor den verkoop in de deelnemende landen zelf werd het principe aanvaard, dat de nationale markt zou worden gereserveerd voor den nationalen producent, een beginsel, dat als een van de grondpeilers der C.I.A. beschouwd kan worden. De verkoop in elk deelnemend land werd in handen gegeven van het nationale verkoopkartel en invoer uit andere landen zou slechts plaats vinden, voorzover de nationale productie niet in de behoefte zou kunnen voorzien. Voor de Nederlandsche producenten, met hun voor export zoo gunstige geografische ligging beteekende de aanvaarding van dit protectionistische beginsel een zeer belangrijk offer.

Voor den verkoop op de exportmarkten werd een regeling van zeer ingrijpenden aard getroffen. De geheele export werd namelijk in één hand gelegd, en wel in die van de Duitsch-Engelsch-Noorsche groep, die reeds over de geheele wereld haar verkooporganisatie bezat. Alle overige deelnemende landen, uitgezonderd Nederland, waarmede een ietwat andere regeling werd getroffen, zagen van zelfstandigen export af, in ruil voor een bepaald aandeel in den totalen export-afzet van de D.E.N.-groep. Aldus werd vermeden, dat het product langs verschillende kanalen op de markt zou worden gebracht, hetgeen ongetwijfeld tot onoverkomelijke moeilijkheden bij de handhaving der prijzen zou hebben geleid.

Tenslotte werden nog voor de geheele wereld voor de voornaamste synthetische meststoffen, als ook voor de chilisalpeter minimumprijzen vastgesteld, waardoor ook een prijzenconcurrentie met de Chileenen werd uitgesloten. Deze vaststelling van de onderlinge prijsverhouding tusschen de Chilisalpeter en de synthetische meststoffen vormde den eenigen schakel waarmede de Chileenen, anders dan door hun bijdrage in het algemeene fonds, aan de C.I.A. verbonden waren. Een beperking van productie of afzet werd aan Chili niet opgelegd.

* * *

De hierboven geschetste regeling heeft thans een seizoen gewerkt en de vraag kan dus worden gesteld, of zij voldaan heeft, en of uit dien hoofde een verlenging van het kartel is te verwachten.

Een positief antwoord op deze vraag valt moeilijk te geven en de appreciatie zal ook ongetwijfeld, al naar de bijzondere omstandigheden der onderscheidene deelnemers, verschillend zijn. In vele opzichten is het afgelopen seizoen voor de stikstofindustrie zeer teleurstellend geweest. In plaats van de verwachte toename van het verbruik is, tengevolge van den ongunstigen toestand in den landbouw, een vermindering van het verbruik ingetreden, welke op niet minder dan 25 à 30 pCt. wordt geschat. Dientengevolge zijn de voorraden nog verder gestegen en worden deze op 900.000 à 1.000.000 ton stikstof geschat. Teleurstelling is ook gebracht, in het bijzonder in Nederland en België, door het feit, dat de weinige Europeesche outsiders toch nog een zoo sterken marktversturende invloed hebben kunnen uitoefenen. Niet alleen de Europeesche outsiders, doch ook de Amerikanen hebben trouwens de markten in de C.I.A.-landen verontrust, terwijl ook het feit, dat met Japan geen regeling getroffen was, zich heeft gewroken, doordat de Japanners op de exportmarkten in het Verre Oosten, waaronder ook Nederlandsch-Indië, verstorend optraden, terwijl bovendien in Japan zelf, tot dusver nog steeds een van de

belangrijkste exportmarkten, een zoo felle prijsstrijd is ontstaan tusschen de Duitsch-Engelsche importeurs en de inheemsche producenten, dat de prijzen er tot een omgekeerd laag niveau gedaald zijn.

Voor al deze kwesties zal, wil een verlenging tot stand gebracht worden, een betere oplossing gevonden moeten worden dan in het vorige seizoen, hetgeen zeker niet gemakkelijk zal vallen.

De grootste moeilijkheid voor een accoord ligt echter in de onderlinge belangentegenstelling tusschen de aan de C.I.A. deelnemende landen, welke aan een gelijke verdeling der te brengen offers in den weg staat.

De statistische positie van het kartel is voor het komende jaar nog ongunstiger dan in het afgelopen. Eenerzijds staat men voor een vermindering van het verbruik, waarvan geenszins voorspeld kan worden of zij in het volgende door een herstel gevolgd zal worden. Anderzijds staat men voor een verdere toename van de productiecapaciteit, niet alleen in Europa, doch ook in de Vereenigde Staten en Japan. Werd voor het seizoen 1930/31 de synthetische capaciteit der bij de C.I.A. aangesloten fabrieken op 1.590.000 ton stikstof geraamd, dan moet deze voor het seizoen 1931/32 zeker op circa 1.800.000 ton worden gesteld. Voegt men daarbij een productie van minstens 200.000 ton bijproduct-ammoniak, dan wordt de totale capaciteit der C.I.A. leden minstens 2.000.000 ton stikstof. Hiertegenover staat, op basis van het verbruik in het afgelopen seizoen een afzetmogelijkheid van stikstof in de geheele wereld ter grootte van hoogstens 1.500.000 ton. Trekt men daarvan af het deel, dat geleverd zal worden door de Chilisalpeteerindustrie, de kalkstikstofindustrie en door de producenten in Amerika en Japan, dan blijft aan afzetmogelijkheid voor de C.I.A.-leden niet veel meer over dan hoogstens 800.000 à 850.000 ton, dat is niet veel meer dan 40 pCt. van de capaciteit. Dit beteekent dus, dat gemiddeld de C.I.A.-leden hun productie met bijna 60 pCt. zouden moeten beperken, tenzij men er in zou slagen ook de Vereenigde Staten en Japan in de overeenkomst te betrekken, teneinde aldus ook op de daar gevestigde producenten een deel van de reductie te kunnen afwentelen. Nemen wij echter voor een oogenblik aan, dat de reductie van bijna 60 pCt. inderdaad noodig is. Welke producenten zullen zich dan bereid toonen hiertoe over te gaan? Het is juist bij de beantwoording van deze vraag, dat de belangentegenstelling tusschen de verschillende leden der C.I.A. duidelijk te voorschijn treedt. Want niet, of althans niet in zulke mate, zullen in deze reductie willen deelnemen de producenten van het bijproduct-ammoniak, die alleen beperken kunnen door het bij hen nu eenmaal beschikbaar komende ammoniakwater niet verder te verwerken. Evenmin zullen daartoe geneigd zijn de producenten, wier nationale markt, waarop zij den voorrang genieten, in verhouding tot hun productiecapaciteit groot genoeg is om een veel aanzienlijker gedeelte, of mogelijk zelfs bijna het geheel van hun productie plaatsing te doen vinden. Ook zullen zich daartegen verzetten de vele kleine producenten, die er zeker van kunnen zijn, dat in geval van strijd althans zij in staat zullen zijn het grootste deel hunner productie onder te brengen. Dit alles beteekent echter, dat dus de groote producenten in hun productiebeperking nog veel verder dan tot 60 pCt. zullen moeten gaan. Het is de vraag of daarbij niet zouden een grens bereikt zal worden, waar ook voor hen het belang bij het in stand houden van het kartel te gering gaat worden.

Intusschen kan niet ontveinsd worden, dat de statistische positie van de stikstofindustrie dermate ongunstig is, dat wel zeer sterke krachten tot een accoord moeten dringen, vooral daar nu toch in het vorige jaar een eerste grondslag daarvoor tot stand is gekomen. De gevolgen van een algemeen prijsstrijd zouden, in het bijzonder voor de groote producenten, en ook, vooral niet te vergeten, voor de Chilisalpeteer-

industrie, die juist zulke zware financiële lasten op zich heeft genomen, zó ernstig zijn, dat zij zeker alles in het werk zullen stellen deze te verhinderen. Het is duidelijk, dat bij een prijsoorlog de statistische positie van de stikstof, van welk product in het algemeen wordt aangenomen, dat de wereldvraag niet zoo elastisch is en meer reageert op intensieve propaganda dan op prijsverlaging, niet veel zou verbeteren. Er zou ook dan een bijna even groote productiebeperking moeten plaats vinden en het lijkt geen twijfel, dat deze in dat geval vooral zou worden afgewenteld op de groote producenten, daar het voor de kleineren altijd veel minder moeilijk zal zijn hun productie te plaatsen.

De geschetste situatie wordt nog in het bijzonder gecompliceerd door het feit, dat verscheidene landen zich bij de onderhandelingen over de verlenging van het kartel waarschijnlijk gesterkt weten door potentiëelen steun op handelspolitiek gebied. Landen als Frankrijk en Italië, die de krachtigste verdedigers zijn van het beginsel van „de nationale markt voor den nationalen producent” en die aan dit beginsel groote voordeelen ontleenen, zouden zich daarop nooit met zooveel kracht kunnen beroepen, indien zij er niet van overtuigd waren, dat zij deze nationale markt, ook indien het tot een breuk mocht komen, in elk geval voor zich zullen behouden en, door de instelling van invoerrechten, gevrijwaard zullen blijven van buitenlandse concurrentie. Zonder twijfel zullen in genoemde landen en ook bijv. in Polen en Japan de regeeringen verhinderen, dat de voor de nationale verdediging noodzakelijk geachte stikstof-fabrieken worden blootgesteld aan ongebreidelde buitenlandse concurrentie. Heeft niet reeds voor enkele dagen Tardieu in een rede te Bourges gezegd, dat hij zou overgaan tot een beschermend stelsel van invoervergunningen op salpetermeststoffen, teneinde den bouw van de noodige fabrieken in Frankrijk te bevorderen?

Wat voor de bovengenoemde landen als vrijwel zeker mag worden aangenomen, lijkt voor landen als Duitsland en de Vereenigde Staten waarschijnlijk. Het is bijna niet aan te nemen, dat de Deutsche regeering den invoer van groote hoeveelheden stikstofmeststoffen in Duitsland vanuit België, Nederland en Polen, en de daarmee gepaard gaande belasting van de Deutsche betalingsbalans zou dulden, wanneer tegelijk andere landen hun grenzen voor den Duitschen export sloten en de Deutsche industrie daardoor tot beperking harer productie zou worden gedwongen. En wat de Vereenigde Staten betreft, dat juist in het vorige jaar zijn invoerrecht op zwavelzuren ammoniak afschafte, ook daar zouden vermoedelijk wel maatregelen genomen worden als de toestand voor den eigen producent eens al te nijpend mocht worden.

Zoo dreigt inderdaad, bij een eventueel uiteenvallen der C.I.A., een zeer belangrijke groep producten, welke tot dusver zoo goed als geheel aan den handelspolitieken strijd onttrokken bleef, daarin te worden betrokken, met alle fatale gevolgen van dien. Want de toch reeds in vele van de genoemde landen zoo zwaar beschermde, en desondanks zoo zwak staande landbouw, zou zeker niet nalaten compensaties te verlangen, indien een van haar belangrijke grondstoffen met invoerrechten zou worden belast. Hoe ongunstig onder zulke omstandigheden de positie van de stikstofindustrie in de vrijhandelslanden, zooals Engeland, België en Nederland zou worden, is duidelijk.

Het resultaat van de Parijsche onderhandelingen zal dan ook zeker in ons land, waar, mede door den Staat zulke belangrijke kapitalen in de stikstofbinding zijn geïnvesteerd, met belangstelling worden tegemoet gezien.¹⁾

M. W. H.

¹⁾ Te dezer plaatse wijzen wij tevens op het boek van Prof. Dr. H. Grossmann en Dr. P. Weicksel: *Die Stickstoffindustrie der Welt* (Berlin, Sept. 1930, Allgemeiner Industrie-Verlag G.m.b.H. Prijs R.M. 14.—). (Red.)

**GREPEN UIT DE HAVENSTATISTIEKEN VAN
ROTTERDAM EN ANDERE WEST-EUROPEESCHE
HAVENS IN 1930.**

I.

Het neerschrijven van eenige aantekeningen betreffende de havenbeweging in het afgelopen jaar is geen opwekkende arbeid, want de crisis heeft ook op dit gebied bijkans niets gespaard, en overall wijzen de cijfers op neergang en depressie.

Dit geldt in de eerste plaats voor de totale scheepvaart- en goederenvervoercijfers, al doen zich hier en daar eenige teekenende uitzonderingen voor.

Tonnage der aangekomen zeeschepen (n.r.t.):

	1913	1929	1930
Rotterdam ..	12.788.342	21.544.793	20.535.930
N. Waterweg	13.748.784	25.461.866	25.442.822
Amsterdam ..	2.626.579	5.685.923	5.630.498
Hamburg	14.185.496	21.965.410 ¹⁾	22.438.257 ¹⁾
Bremen.....	4.508.579	8.670.719	8.660.659
Antwerpen ..	12.024.796	20.676.337	19.840.694
Gent	902.211	2.494.282	2.497.959

Is, gelijk gezegd, de algemeene tendens dezer cijfers ongunstig, tevens wijzen zij echter uit, dat Hamburg nog een kleinen vooruitgang wist te boeken, terwijl de Nieuwe Waterweg, Amsterdam, Bremen en Gent niet al te veel onder het peil van 1929 zakten. De laatste haven kwam daar zelfs boven uit. Bepaald van belang is slechts de teruggang van Rotterdam en Antwerpen.

Van meer werkelijke waarde zijn intusschen de volgende cijfers betreffende het kwantum ter zee aangevoerde goederen (tonnen van 1000 KG.).

	1913	1929	1930
Rotterdam	29.419.482	36.493.562	32.981.528
N. Waterweg ..	—	41.180.227	38.163.644
Amsterdam	—	6.393.269	5.892.134
Hamburg	25.457.910	26.976.154	25.847.102
Bremen.....	6.471.346	6.295.439	—
Antwerpen	18.871.934	26.211.562	22.105.081
Gent	1.906.204	8.696.321	9.939.967

Het beeld, dat deze cijfers opleveren, is heel wat ongunstiger dan dat der vorige tabel. Behalve voor wat betreft Gent, dat ondanks alle depressie voortdurend vooruit gaat, was immers van handhaving der cijfers van 1929 nergens sprake meer, en ook Hamburg heeft, evenals de Nieuwe Waterweg, een veer moeten laten. Een en ander wijst erop, dat het goedertransport zeer is afgenomen, doch dat zooveel mogelijk scheepstonnage in de vaart is gehouden, zoodat de lading per schip verminderde.

Van dit laatste verschijnsel zijn de volgende cijfers sprekende getuigen:

Gemiddelde geloste lading der ingekomen schepen (in tonnen van 1000 KG. per n.r.t.):

	1929	1930
Rotterdam	1,06	1,01
Hamburg	0,82	0,74
Antwerpen	0,61	0,53

Gemiddelde ingenomen lading der uitgaande schepen (in tonnen van 1000 KG. per n.r.t.):

	1929	1930
Rotterdam	0,63	0,60
Hamburg	0,40	0,42
Antwerpen	0,66	—

Bij een nadere beschouwing der cijfers omtrent het goederenverkeer zien wij, dat ook te dezen aanzien niet alle havens gelijkelijk door de crisis getroffen zijn. Hamburg ging bijv. slechts 4,2 pCt. bij 1929 achteruit, terwijl Rotterdam en Antwerpen 9,6 pCt., respectievelijk 15,6 pCt. van het in 1929 vervoerde kwantum inboetten. Ook doen zij ons zien, dat Rotterdam's aandeel in het goederenverkeer ter zee langs den Nieuwen Waterweg afnam. Achten wij onder het laatste ook dat van Dordrecht begrepen, dan daalde Rotterdam's

¹⁾ De in dit artikel voor Hamburg vermelde cijfers hebben voor wat de jaren 1929 en 1930 betreft, betrekking op de geheele „Hamburgisch-Preussische Hafengemeinschaft“.

aandeel in het afgelopen jaar van 88 pCt. tot 85 pCt. van het totaal, zulks voornamelijk door het zoowel in absoluten, als relatieven zin zeer gestegen aandeel van Schiedam. Waar echter ook de satellithavens Vlaardingen, Vondelingenplaat, Maassluis, Poortershaven en Dordrecht hun havenverkeer zagen toenemen, duidt een en ander er wel op, dat met Rotterdam iets niet in den haak is.

Ontloden wij het goederenverkeer naar *massagoed* en *stukgoed*, waaronder wij hier ook rangschikken het massaal vervoerde stukgoed, dan zien wij ook weer bij al deze 3 types van vervoer en in alle West-Europeesche havens de teekenen der depressie. Het sterkste doet zich uiteraard de inkrimping van het massagoedverkeer te Rotterdam gevoelen, omdat het daar zulk een vooraanstaande plaats inneemt. Van 1929 tot 1930 daalde n.l. het totaalcijfer van 28.931.099 ton, tot 26.422.076 ton. Intusschen is bijna van meer belang nog voor de algemeene welvaart in het havenbedrijf, vooral met het oog op den terugslag, die zulks heeft op het lijnbootverkeer, de teruggang van het stukgoed. Hiervan daalde te Rotterdam het kwantum van 7.565.416 tot 6.559.452 ton.

Aangezien de teruggang van het stukgoedverkeer over Hamburg en Amsterdam, en waarschijnlijk ook te Antwerpen (het cijfer van 1929 is hiervoor niet bekend, wel dat van 1928 en 1930), veel geringer was, moet het afgelopen jaar voor Rotterdam, speciaal voor wat het stukgoedverkeer betreft, uitermate ongunstig genoemd worden. Van al het stukgoed, dat over de evengenoemde 4 havens werd vervoerd, ontving Rotterdam in 1930 slechts 18 pCt., terwijl het in 1927 tenminste nog 20 pCt. daarvan in zijn havens zag.

In andere vergelijkingscijfers uitgedrukt: het stukgoedverkeer bedroeg te Rotterdam in 1930 19,9 pCt. van het totale goederenvervoer aldaar, tegen 27,6 pCt. in 1913 en 22,3 pCt. in 1928. Hoe gering naar verhouding dit aandeel is, blijkt uit de omstandigheid, dat te Hamburg, Antwerpen en Amsterdam in het laatste jaar het stukgoedverkeer 56,5 pCt., 48,4 pCt. en 52,1 pCt. van het totale goederenverkeer in die havens uitmaakte.

Om tenslotte weer door een andere groepeeringsachteruitgang van het Rotterdamsche stukgoedtransport te demonstreeren: dit bedroeg in 1930 81 pCt. van dat in 1913, tegenover 100 pCt. in Hamburg en 134 pCt. te Antwerpen.

Zooeven werd al één zijde eener wisselwerking aangestipt, n.l. dat een geringe aanvoer van stukgoed het lijnbootenverkeer bemoeilijkt; het is duidelijk, dat omgekeerd ook het uitschakelen onzer haven uit het vaarplan van lijnbooten het stukgoedverkeer verder ongunstig zal beïnvloeden.

Een merkwaardigen kijk op het betrekkelijk geringe kwantum goederen, dat gemiddeld door een stukgoedboot (lijnboot) gelost en geladen wordt, verkrijgt men, indien men het geladen en geloste stukgoed vergelijkt met de tonnage der schepen, die werden in- en uitgeklaard als voerende stukgoed en gemengde lading. De gemiddelde alhier geloste lading stukgoed dier ingekomen schepen bedroeg n.l. in 1930 474 ton, de gemiddelde ingenomen lading stukgoed der uitgaande stukgoedschepen 489 ton. Daarentegen was de gemiddelde hier geloste lading massagoed per trampboot 4.734 ton en de gemiddelde hier ingenomen lading massagoed per schip 3.491 ton.

Al wordt erkend, dat een ton stukgoed meer havengeld verdraagt dan een ton massagoed, zoo is o.i. in een en ander toch een duidelijke vingerwijzing gelegen, in welke richting op het voetspoor van Antwerpen, Amsterdam en verschillende andere havens een herziening van het Rotterdamsche havengeld zal moeten gaan.

Veel verschil in de „havenbalans“ bracht 1930 niet. Als steeds was deze te Rotterdam ongunstig, evenals

trouwens te Hamburg en Amsterdam, zoals de onderstaande cijfers getuigen:

Verhouding tusschen de ter zee aan- en de ter zee uitgevoerde goederen:

	1928	1929	1930
Rotterdam ..	100 : 65	100 : 59	100 : 59
Hamburg	100 : 52	100 : 49	100 : 56
Antwerpen ..	100 : 129	100 : 108	100 : 111
Amsterdam ..	100 : 53	100 : 51	100 : 46

Een splitsing van het goederenvervoer naar landen van herkomst en bestemming toont aan, dat Rotterdam zeer voornamelijk op Europa is ingesteld, zoowel en met name voor wat betreft den uitvoer (10.771.671 ton op het totaal uitgevoerd kwantum van 13.363.773 ton) als bij den invoer (13.045.545 ton op het totaal aangevoerd kwantum van 20.763.900 ton). Daarna volgen in belangrijkheid Amerika, Afrika, Azië en Australië. In Hamburg is de verhouding anders, aangezien het vervoer op Europa aldaar een minder overheerschende rol speelt en er naar verhouding meer van en naar Amerika verscheept wordt.

Een enkel woord en cijfer moge hier ingevlochten worden over het goederenvervoer ter zee met *Sowjet-Rusland*. Uiteraard heeft men zich te Rotterdam verheugd, dat het Russische graan hier weer wat rijkelijker aangekomen is, maar overdreven voorstellingen moet men zich hiervan toch niet maken. Vergelijkt men de statistische gegevens van 1913 (waarbij evenwel een zekere reserve past) met die van 1930, dan bedroeg het in 1930 alhier aangevoerde Russische graan, n.l. 485.484 ton, nog niet $\frac{1}{4}$ van dat van 1913. Gunstiger is de verhouding ten aanzien van het Russische hout, daar hiervan in 1913 p.l.m. 1.700.000 ton werd aangevoerd en in het afgelopen jaar 607.977 ton, met het hout uit de Russische successiestaten tezamen zelfs 1.088.502 ton. Alles bij elkaar bedroeg het verkeer ter zee met Rusland en de Russische successiestaten (Polen niet medegerekend) in dit jaar 2.242.539 ton of niet meer dan 36 pCt. van dat in 1913. Neemt men het verkeer enkel met de Sowjets, dan zakt dit cijfer tot 1.402.027 ton en het corresponderend percentage tot 22 pCt.

Naar verhouding zijn de resultaten van het verkeer op Rusland voor Hamburg beter, aangezien hier bereids het voor-oorlogsche peil ongeveer werd bereikt, wanneer althans de successiestaten worden mede-beschouwd. Zulks wordt wel in de eerste plaats veroorzaakt door den zeer opgevoerden aanvoer van Russische olie, waarvan Hamburg het distributiecentrum voor Centraal-Europa is. Een overeenkomstige, zij het ook bescheidener functie vervult, naar verluidt, Antwerpen voor Noord-West Europa. Vandaar komt ook de Russische olie per binnenschip in ons land.

Uit de veelheid der cijfers betreffende het goederenvervoer naar warensoorten kunnen slechts een paar grepen betreffende de belangrijkste gedaan worden. Daaronder behooren in de eerste plaats de *steenkolen*, waarvan het vervoer nog steeds de ruggegraat van het Rotterdamsch havenverkeer vormt. Ook hier echter vertoont wederom onze haven een teruggang. De aanvoer van Engelse kolen daalde n.l. van 1.601.702 ton tot 1.374.967 ton. Daarentegen werd over Hamburg een grooter kwantum Engelse kolen dan in 1929, n.l. 3.876.834 ton, aangevoerd, terwijl mede de aanvoer van kolen over Antwerpen zeer aanzienlijk was (1.271.611 ton) en ook Amsterdam zijn aanvoer zag toenemen (788.458 ton in 1930).

De uitvoer van Nederlandsche kolen over Rotterdam was ongeveer stationnair (in 1930 1.253.247 ton), doch sterk bleef ten achter de export van Duitsche steenkool (van 10.480.691 ton in 1929 viel deze tot 9.360.403 ton in 1930), hetgeen wel voornamelijk te wijten is aan de wijziging in de regeling der levering van reparatiekolen aan Italië. Werd in 1928 en in 1929 telkens bijkans vier millioen ton kolen naar dit

land verscheept, in 1930 bedroeg het kwantum slechts rond 2.700.000 ton.

De vermindering in het scheepvaartverkeer te dezer stede had uiteraard ook een teruggang in de *bunkering* van schepen tengevolge, hetgeen mede te Amsterdam het geval was, terwijl te Schiedam met zijn stijgend scheepvaartcijfer, 100.000 ton meer bunkerkool werd verladen. De recente herziening van het Rotterdamsche havengeld voor schepen, die alleen komen bunkeren, had vooralsnog slechts het poovere resultaat, dat 16 schepen daarvan gebruik maakten (in 1928 en 1929 geen enkel).

Een nog ongunstiger beeld vertoont de *erts*-overslag, welke terugliep van 10.366.450 ton tot 8.697.772 ton tengevolge van de slapte in het Ruhrgebied en de groote voorraden aldaar; daarentegen nam de aanvoer van *granen*, dank zij den hierboven gesignaleerden overslag van Russisch graan dit jaar een hoogere vlucht dan in 1929, al werden de cijfers van 1913, 1927 en 1928 niet ingehaald. Wel was in het bijzonder de aanvoer van maïs en gerst gunstig.

Tenslotte mogen, om met een zeer gunstig stukgoed-artikel te eindigen, eenige cijfers genoemd worden ten aanzien van den aanvoer van vruchten. Ondanks de depressie schijnt voor deze consumptieartikelen in Europa een steeds toenemende vraag te bestaan, hetgeen, zoals de volgende tabel uitwijst, aan Rotterdam, Hamburg en Bremen ten goede komt.

Aanvoer van zuidvruchten zonder bananen:

	1913	1928	1929	1930
Rotterdam	± 60.000	76.240	94.743	110.954
Hamburg	220.745	260.636	202.793	307.276
Antwerpen	± 33.500	± 50.000	—	—
Amsterdam	—	48.340	55.415	63.472

Aanvoer van bananen:

Rotterdam	—	81.232	93.264	114.115
Hamburg	28.939	23.047	16.421	12.678
Bremen	3.304	80.949	97.565	111.347

Aanvoer van andere vruchten:

Rotterdam	± 23.774	52.949	73.041	69.907
Hamburg	67.060	166.067	123.945	163.597
Antwerpen	± 13.935	21.219	—	—
Amsterdam	—	9.994	8.117	7.256

(Slot volgt.)

K. F. O. JAMES.

NOGMAALS HET WERKLOOSHEIDSVRAAGSTUK.

In deze kolommen is reeds eenige malen de aandacht gevraagd voor het werkloosheidsvraagstuk, en verschillende oplossingen o.a. loonsverlaging, werkverruiming, plan Hoover, werden besproken.¹⁾

Ik meen niet te mogen nalaten een, tot nu toe in de Nederlandsche pers en vaktijdschriften vrijwel onbesproken gebleven poging tot oplossing — welke ik, om een germanisme te vermijden, met het Duitsche woord „Arbeitsstreckung” zal blijven aanduiden — aan de lezers voor te leggen.

De opzet is zeer eenvoudig. Inkrimping van den arbeidstijd met evenredige vermindering van het totaalloon, en tewerkstelling van een aantal werkloozen, zoodat dezelfde hoeveelheid arbeid verricht kan worden. Het komt dus practisch neer op een evenredige verdeling van den voorhanden zijnden arbeid over alle aanwezige arbeidskrachten. Theoretisch zou hiermede dus de werkloosheid uit de wereld geholpen kunnen worden. Het schijnt niet van belang ontbloot de gevolgen van de „Arbeitsstreckung” even zeer in het kort na te gaan.

In de eerste plaats beteekent het een vermindering van koopkracht voor de thans werkende arbeiders. Deze koopkrachtvermindering zal zich vooral manifesteren in de luxe-artikelen en in de besparingen. Daartegenover staat een koopkrachtvergroting voor de dan te werk stellen lieden, welke zich vooral zal uiten in de eerste levensbehoeften.

¹⁾ Cf. Mr. D. J. Hulshoff Pol in het nummer van 29/4/31, die, evenals ondergeteekende, de werkloosheid voornamelijk wijt aan de rationalisatie.

Resultaat is dus een verschuiving ten gunste der eerste levensbehoefte en een vergroting van den totaalomzet van goederen door de verminderde besparingen, wat bij de huidige geldruimte niet anders dan gunstig genoemd kan worden.

Daarbij komt de enorme besparing voor Staat, Gemeenten en werkloosheidskassen door de vermindering der werkloosheid.

En last not least de groote moreele invloed, die werkloosheid ten kwade en arbeid ten goede uitoefent.

Ik zal de eerste zijn om toe te geven, dat praktische uitvoering van deze idee op groote bezwaren zal stuiten; in sommige bedrijven en industrieën zelfs onuitvoerbaar zal zijn.

In de diamantnijverheid zou doorvoering van dit plan tengevolge hebben, dat de arbeiders zoo kort zouden werken, dat ze allen vrijwel niets zouden verdienen. In de meeste industrieën is de werkloosheid echter van dien aard, dat inkrimping met een betrekkelijk klein percentage van den arbeidstijd voldoende is, om allen werklozen arbeid te verschaffen.

De te werkstelling van een grooter aantal arbeiders zal over het geheel weinig bezwaarlijk zijn, daar de meeste bedrijven met meer arbeiders gewerkt hebben en er dus ruimte en machines zijn.

Is dit niet mogelijk, dan kan als regel nog wel in ploegen gewerkt worden. Een eerste vereischte is echter de goede wil, het ernstige streven van allen, zowel arbeiders als werkgevers, Overheid en volk, om uit dezen toestand te geraken.

De arbeiders moeten zoveel solidariteit bezitten, dat zij een deel van hun inkomen af willen staan om zodoende hun werkloze kameraden weer een menswaardig bestaan te verschaffen.

De werkgevers moeten de extra administratieve werkzaamheden en de daaruit voortvloeiende kosten op zich willen nemen. Wanneer de arbeiders geneigd zijn dat groote offer te brengen, mogen de werkgevers niet achter blijven, maar moeten alles doen wat mogelijk is, om gunstige resultaten te verkrijgen.

Ook de Overheid kan hier zeer veel goed werk verrichten door drang uit te oefenen in die richting, door de benoeming van bemiddelings- en onderzoekingscommissies, enz. Wettelijke bepalingen zullen hier bezwaarlijk dienst kunnen doen, daar ze uit den aard der zaak te veel generaliseeren. Maar even goed als de achturige arbeidsdag praktisch doorvoerbaar bleek, zal in de toekomst een zeven- of zes-urige arbeidsdag mogelijk blijken.

De loonsvermindering is niet zoo'n zwaar offer als het lijkt, daar het kleinhandels-indexcijfer belangrijk gedaald is, en loonsverlaging reeds lang in de pen is, zonder arbeidstijdverkorting.

Maar nogmaals: een eerste vereischte is de samenwerking van *alle* belanghebbenden.

Dat de „Arbeitsstreckung” praktisch doorvoerbaar is, hebben reeds eenige Deutsche fabrieken bewezen.

De Harburger Oelwerke te Harburg en de Howaldtswerke A.G. te Kiel hebben ze toegepast en zeer gunstige resultaten verkregen.

De directies der beide ondernemingen waren zoo vriendelijk mij alle gewenschte inlichtingen te verschaffen.

De eerste ging 20 October 1930, na overleg met haar ondernemingsraad („Betriebsrat”), over tot verkorting van den werktijd van 48 uur tot 36 uur per week. In dit continubedrijf werd het drie-ploegenstelsel door een vier-ploegenstelsel vervangen, waardoor aan 350 man werk verschaft werd.

Voor de niet-continu-arbeiders eindigt de werktijd om 14½ uur in plaats van om 16½. Voor zoover wegens gebrek aan machines, aan ruimte of om andere redenen tewerkstelling van een grooter aantal arbeiders tegelijk niet mogelijk was, werd het ploegenstelsel ingevoerd.

Eigenaardig is, dat het plan heftige tegenkanting

ondervond van de zijde der communisten en der ondernemers; van de eersten, omdat het stelsel, dat in hun theorie een voorname plaats inneemt, thans van ondernemerszijde werd uitgeoerd; van de laatsten uit vrees voor sterk verhoogde kosten. De extra lasten zijn echter van dien aard, dat ze geen bezwaar opleveren, het stelsel te blijven doorvoeren.

Verder werd in de pers herhaaldelijk melding gemaakt van groote verbittering onder de werklieden. Deze verbittering bleef in werkelijkheid beperkt tot enkele oproerige elementen.

De directie schreef de „Reichsanstalt für Arbeitsvermittlung und Arbeitslosenversicherung” te Berlijn, of er misschien een mogelijkheid bestond, den dubbelen druk op de oude arbeiders — loonsvermindering en bijdrage voor werkloosheidsverzekering — te verminderen. Er schijnt echter geen middel gevonden te zijn.

Wel echter heeft de stad Harburg—Wilhelmsburg toegezegd, voor iederen werkloze, die gedurende 8 weken aan de weldadigheid onttrokken werd, éénmaal een bedrag van M. 60.— te betalen, hoewel de directie wees op de onbillijkheid hiervan tegenover de werklieden van andere fabrieken, die reeds op korter termijn werken, zonder dat hiervoor aan werklozen arbeid verschaft werd, wegens gebrek aan orders.

De Howaldtswerke A.-G. te Kiel ging, aangespoord door het voorbeeld der Harburger Oelwerke, in Februari 1931 over tot „Arbeitsstreckung”.

Op deze werf werkte 1000 man personeel met een werktijd van 48 uur per week. Dit aantal werd verhoogd tot 1200 man met een werktijd van 40 uur per week.

Om het offer der werklieden eenigermate te verminderen verklaarde de stad Kiel zich bereid, de door de werklieden te betalen premie voor werkloosheidsverzekering op zich te nemen, mits minstens 8 pOt. der nieuw aan te nemen arbeiders genomen zou worden uit de werklozen, die ondersteuning genoten, aan welke voorwaarden werd voldaan. De stad draagt zodoende geen extra kosten. De extra kosten voor toezicht en administratie worden ten volle door de onderneming gedragen.

Verder is ook de Berlijnsche metaalindustrie met haar lager kantoorpersoneel over „Arbeitsstreckung” in overleg getreden en ook hier is ze doorgevoerd.

De Commissie-Brauns (werkloosheid) heeft o.m. tot taak, eventuele toepassing-in-het-groot van arbeidsverkorting te onderzoeken.¹⁾

De commissie, wier advies in hoofdzaken reeds bekend is, verwacht door arbeidstijdverkorting aan 750.000 werklozen arbeid te kunnen verschaffen.

Het Rijkministerie van Arbeid spreekt van 600.000 man, terwijl het Institut für Konjunkturforschung het aantal op anderhalf miljoen schat.

De offers door bovengenoemde werknemers gebracht, getuigen van een sterk solidariteitsgevoel en den ernstigen wil uit deze impasse te geraken.

Ik ben overtuigd, dat de Nederlandsche arbeiders hetzelfde willen en kunnen doen, terwijl bovendien een dergelijke samenwerking tusschen werkgevers en werknemers niet zal nalaten een betere verstandhouding te scheppen.

Dat de oplossing in de richting der arbeidstijdverkorting gezocht moet worden, zal ieder moeten toegeven.

Al heeft de machine een — tijdens haar opkomst ongedachte — hoeveelheid nieuwe behoeften geschapen, de machine heeft nog meer arbeid uit handen der menschen genomen. De leus, dat de mensch te goed is voor alle arbeid, die door machines gedaan kan worden, is heel mooi, maar dan moet de mensch ook minder behoeven te arbeiden. Tot nu toe heeft men dit zoo verstaan: men late minder menschen werken; de oplossing is echter: men late *alle* menschen een korter tijd werken.

De arbeidstijdverkorting zal als maatregel van con-

¹⁾ Het advies is 10/4/31 gepubliceerd.

conjunctuurpolitiek thans uitstekend dienst kunnen doen, maar zal door de steeds toenemende rationalisatie een permanent karakter moeten dragen, wil men de werkloosheid blijvend met succes bestrijden. De kern ligt in de verdeling van den voorhanden zijnden arbeid over alle aanwezige arbeidskrachten.

N. C. LOOJAARD.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

HET BANKWEZEN IN AMERIKA EN DE BETREKKINGEN TOT HET BUITENLAND.

(*Bezwaren tegen een gemakkelijke geldpolitiek. Overneming van buitenlandse leeningen.*)

Prof. H. Parker Willis te New-York schrijft ons:

Opnieuw hebben de buitenlandse betrekkingen van het Federal Reserve Stelsel door het officiële bezoek van den President van de Bank of England de volle aandacht gevraagd van het Amerikaanse publiek. Zooals gewoonlijk, werden er geen officiële mededeelingen gedaan over het doel van zijn bezoek, doch er deden verschillende geruchten de ronde, afkomstig van klaarblijkelijk goed ingelichte zijde, zoodat er in financiële kringen stof genoeg was voor ruime discussie. De heerschende meening is, dat, naast het gewone onderwerp, t.w. de discontopolitiek, gedurende de besprekingen tusschen Mr. Norman, de Amerikaanse bankiers en de autoriteiten, zeer veel aandacht is geschonken aan de intergealliëerde schulden en aan een programma voor het financiële herstel van Brazilië, dat de samenwerking van de Federal Reserve Banken met de Bank of England zou vereischen.

Deze gebeurtenissen hebben opnieuw bij bankiers en financiers het vraagstuk van de buitenlandse betrekkingen van de Federal Reserve Banken, in verband met de jongste ontwikkelingen op de internationale geldmarkt op den voorgrond geplaatst. Het belangrijkste onderwerp van discussie tusschen de New-Yorksche bankiers was misschien wel de goudpolitiek van het Federal Reserve Stelsel, een politiek, welke in den laatsten tijd bijzonder werd geaccentueerd door den gestadigen groei van den Amerikaanschen goudvoorraad, welke een niveau heeft bereikt, dat hooger is dan ooit tevoren¹⁾. De algemeene meening is, dat de Federal Reserve autoriteiten niet geneigd zijn een herhaling toe te laten van de gemakkelijke geldpolitiek van 1927 en de daarop volgende jaren. Algemeen is men het er over eens, dat de herverdeling van het goud, waarnaar toen gestreefd is, niet kan worden verkregen door de destijds toegepaste maatregelen. De heer A. C. Miller, lid van den Federal Reserve Board, motiveerde dit dezen winter als volgt:

„Er wordt van tijd tot tijd veel gesproken over de noodzakelijkheid van de herverdeling van het goud in de wereld. Bij die gelegenheid wordt dan vaak gezinspeeld op de enorme voorraden, die de Ver. Staten bezitten, in dien zin, dat zij moeten worden herverdeeld, alvorens het economisch leven in de wereld zich weder kan herstellen. Nu is het een economische waarheid, dat in de landen, die den gouden standaard hebben en een vrije goudmarkt handhaven, er op groote schaal of op langen termijn geen verkeerde verdeling van het goud kan zijn, en dat het goud evenmin kan worden verdeeld door middel van een beheer-

sching van de geldrente door de centrale bank. Men kan evengoed spreken over het graven van een kuil in het water als over een nieuwe verdeling van den bestaanden goudvoorraad over de verschillende gebieden door middel van kunstmatige maatregelen.”

Dit standpunt, dat bij het Federal Reserve Stelsel zeer veel ingang heeft gevonden, zal ongetwijfeld zijn invloed op de goud- en discontopolitiek van de Federal Reserve Banken doen gelden. In invloedrijke kringen wordt reeds op een verhooging van de geldrente aangedrongen. Men mag wel aannemen, dat er op den duur geen herhaling zal komen van de gemakkelijke geldpolitiek van de jaren 1927/28, met het doel om het goud uit de Ver. Staten te drijven, want het voeren van een dergelijke politiek zou onvermijdelijk tot een overdreven speculatie en inflatie leiden.²⁾

Naast de kwestie van de goud- en discontopolitiek was het vraagstuk van de buitenlandse credietverleening en de deelneming van de Reserve banken hierin van belang. In het verleden is deze kwestie vaak als volgt opgelost: indien het buitenland de Amerikaanse bankiers om leeningen verzocht, hielden zij ruggespraak met een Federal Reserve bank, vooral ingeval van een onstabiel geldwezen, of wanneer de uitvoer van goud in den debiteurenstaat verboden was, of wanneer zich daar moeilijkheden in het bankwezen voordeden. Op deze wijze heeft het Federal Reserve stelsel in een aantal gevallen deelgenomen in plannen tot stabilisatie van het geldwezen, bijv. in België, Italië, Polen, Roemenië en andere landen. Nadat zoo'n overeenkomst was gesloten, was het de gewoonte van de Fed. Reserve banken om te doen, wat haar taak was bij het handhaven van een stabiel wisselkoers. De Amerikaanse bankiers gaven het voorbeeld bij zulke leeningen of credieten en baseerden hun aanbiedingen op het feit, dat de stabilisatie zou volgen. Kan men van het Federal Reserve Stelsel verwachten, dat het een dergelijke aansprakelijkheid ten opzichte van Brazilië of eenig ander land op zich zal nemen? Velen zijn van meening dat het Federal Reserve Stelsel op deze wijze moet tewerkgaan en dat een dergelijke actie een noodzakelijk antecedent is voor de hervatting van de buitenlandse credietverstreking door particulieren.

Sedert Juli 1930 zijn de buitenlandse leeningen zeer aanzienlijk gedaald³⁾. Deze achteruitgang heeft een zeer noodlottigen invloed uitgeoefend op den Amerikaanschen goederenexport. Voor Februari, de laatste maand, waarvoor cijfers ter beschikking staan, is

¹⁾ Deze uitspraak van Prof. Parker Willis heeft ongetwijfeld betrekking op de toekomst. De jongste heftige koersdaling op de New-Yorksche beurs heeft bewezen, dat er van een opleving in het Amerikaanse bedrijfsleven nog geen sprake is, zoodat een disconto-verlaging thans gerechtvaardigd schijnt en in de tegenwoordige omstandigheden geen aanleiding zal geven tot een overdreven speculatie. Sedert de beurscrisis in het najaar van 1929 is het disconto als volgt gewijzigd:

31 Oct. 1929.....	6 —5	1 Mei 1930....	3½—3
14 Nov. 1929.....	5 —4½	19 Juni 1930....	3 —2½
6 Febr. 1930.....	4½—4	23 Dec. 1930....	2½—2
13 Mrt. 1930.....	4 —3½	7 Mei 1931....	2 —1½

(Red.)

²⁾ In welke mate dit heeft plaats gevonden, blijkt uit de volgende cijfers, die ontleend zijn aan „The Commercial en Financial Chronicle” (maandgemiddelden in mill. \$):

Emissies.

	Totaal	Binnenl.	Buitenl.
1925	518	391	127
1926	528	433	95
1927	649	519	130
1928	676	566	110
1929	850	731	119
1930	587	503	84
Jan. '31	466	334	132
Febr. '31	206	202	4
Mrt. '31	566	550	16

(Red.)

¹⁾ Van deze toeneming geven de volgende cijfers van den goudvoorraad van de Federal Reserve banken een beeld (in mill. \$).

30 Dec. 1925.....	2.704,3	4 Juni 1930.....	3.060,6
29 Dec. 1926.....	2.814,8	31 Sept. 1930.....	2.934,6
28 Dec. 1927.....	2.739,1	31 Dec. 1930.....	2.941,2
2 Jan. 1929.....	2.587,6	28 Jan. 1931.....	3.091,7
31 Dec. 1929.....	2.857,1	25 Febr. 1931.....	3.081,3
8 Jan. 1930.....	2.929,3	1 Apr. 1931.....	3.115,2
30 Apr. 1930.....	3.072,7	22 Apr. 1931.....	3.162,8

(Red.)

een vermindering van 35 pCt. in vergelijking met Februari 1930 te constateeren.¹⁾

Ondanks zijn grooten goudvoorraad, is het Federal Reserve Stelsel niet in een positie om de credietverleening aan het buitenland uit te breiden. Onder de uitstaande accepten is een groot bedrag, dat als „bevrozen” moet worden beschouwd. In totaal staat ongeveer \$1.500 millioen uit. Daarvan betreft \$543 millioen opgeslagen of zeilende goederen. Het is niet mogelijk te zeggen, hoeveel van deze accepten op het oogenblik werkelijk in handen van het Federal Reserve Stelsel is, want het heeft zijn totale wisselportefeuille gedurende de laatste maanden aanzienlijk verminderd. Het Federal Reserve Stelsel is in het algemeen aansprakelijk voor de liquiditeit van de Amerikaansche credieten. Enkele van de Reserve banken hebben echter zeer weinig „free gold” en indien zij verplicht zouden worden om grootere voorschotten aan de „member” banken te verstrekken, kunnen zij gemakkelijk in een toestand geraken, dat zij bij andere Federal Reserve banken moeten herdisconteeren, zooals dat ook gedurende de depressie, die op de crisis van 1920 volgde, is gebeurd. Deze situatie is van buitengewone beteekenis voor de buitenlandsche leeningspolitiek van het Federal Reserve Stelsel en stelt grenzen aan zijn werkzaamheden. Deze feiten verklaren, waarom het Federal Reserve Stelsel waarschijnlijk een meer gereserveerde houding aan den dag zal leggen dan vroeger, toen de stabilisatiepolitiek, waarover zooveel werd gesproken, werd toegepast. Het lijkt geen twijfel, dat tegenover Brazilië of andere landen, een geheel andere politiek zal worden gevolgd, dan vroeger gebruikelijk was.

Het vraagstuk van de Deutsche herstelschulden en alles wat hiermede samenhangt, blijft nog altijd even gecompliceerd. Gedurende den afgelopen winter hebben verschillende invloedrijke leden van de regeering uitdrukkelijk verklaard, dat de Ver. Staten niets wilden weten van kwijtschelding of van een nieuwe regeling van de intergeallieerde schulden. Deze meening werd geuit, ondanks het feit, dat er een onmiskenbare neiging bestaat onder de meer vooruitstrevende bankiers en financiers ten gunste van een ruimere politiek, dan tot dusverre werd gevolgd.

AANTEKENINGEN.

De sociale verzekeringswetgeving in Italië.

Italië, een der weinige landen, die overgingen tot codificatie van hun arbeidsrecht, heeft in het vierde boek van zijn Codice del Lavoro een ruime plaats gegeven aan de sociale verzekeringswetten. Achtereenvolgens worden in dat boek, getiteld Previdenza e assicurazione sociali, behandeld de ongevallenverzekering, de ziekteverzekering, de invaliditeits- en ouderdomsverzekering, de moederschapsverzekering, de werkloosheidsverzekering en de vereenigingen tot onderlinge hulp. Bovendien wordt in het negende boek nog behandeld de „giurisdizione per le assicurazioni sociali”.

Dat het de Italiaansche regeering ernst is met de taak, welke voor de overheid weggelegd is op het gebied van de sociale verzekering, wordt bovendien nog bewezen door de bepalingen van artikel 27 van de

¹⁾ Het volgende overzicht geeft een beeld van de ontwikkeling van den buitenlandschen handel van de Ver. Staten sedert 1925, (maandgemiddelden in mill. \$):

	Invoer	Uitvoer
1925	352	402
1926	369	393
1927	349	397
1928	341	419
1929	367	430
1930	255	315
Jan. '31	183	250
Febr. '31	175	224
Maart '31	211	237

(Red.)

Carta del Lavoro (de grondwet van den arbeid), waarin de fascistische staat zich als doel stelt:

- 1o. Verbetering van de ongevallenverzekering.
- 2o. Verbetering en uitbreiding van de moederschapsverzekering.
- 3o. Instelling van de verzekering tegen beroepsziekten en tuberculose als eerste stap in de richting van algemeene verzekering tegen alle ziekten.
- 4o. Verbetering van de verzekering tegen onvrijwillige werkloosheid.
- 5o. Aanvaarding van bijzondere verzekeringsvormen ten bate van jeugdige arbeiders.

Bij bovenstaande opsomming valt vooral op, het koppelen van een beroepsziektenverzekering aan een algemeene ziekteverzekering, dus een losmaken van den vrijwel overal elders voorkomenden band tusschen de ongevallenverzekering en de beroepsziektenverzekering en het losmaken der moederschapsverzekering van de ziekteverzekering. Bovendien ziet men, dat de grootste taak zal bestaan in het verbeteren van reeds bestaande verzekeringen en dat als nieuwe taak alleen gesteld wordt de schepping van een algemeene verzekering tegen alle ziekten.

Volge nu een overzicht van de bepalingen der verschillende verzekeringswetten.

Ongevallenverzekering.

Evenals in de meeste andere landen is dit de oudst bestaande verzekering in Italië. Zij dateert reeds van 1904, toen bij wet van 31 Januari (later herhaaldelijk gewijzigd) een wettelijk verplichte ongevallenverzekering werd ingevoerd. Onderworpen aan de verzekering zijn alle arbeiders werkzaam in industrieelen handelondernemingen, die meer dan 5 arbeiders te werkstellen, alle arbeiders in mijnen en bijzonder gevaarlijke industrieën, alle arbeiders in transportondernemingen, waarin meer dan 5 personen werken, landbouwarbeiders (sedert 1917) en visschers (sedert 1921). De loongrens voor de verzekering bedraagt 6.000 lires per jaar voor industrie en landbouw en 3.600 lires voor visschers; boven deze bedragen wordt het loon bij de berekening van de uitkeering en van de premie niet meegeteld. Het basisloon voor de verzekering is het inkomen over een jaar; loon in natura wordt meegerekend. Het minimum basisloon, waarover uitkeering gegeven wordt, bedraagt 1.000 lires per jaar.

De kosten van de verzekering zijn voor rekening van den werkgever. Deze is verplicht de risico te verzekeren bij een toegelaten verzekeringsinstelling. Het is den werkgever streng verboden deze kosten op den arbeider te verhalen.

De schadeloosstellingen worden gegeven bij overlijden van den arbeider en bij onbekwaamheid tot arbeiden wegens een ongeval, indien deze onbekwaamheid langer dan 5 dagen duurt. Duurt de ongeschiktheid tot werken 6 dagen of meer, dan is de schadeloosstelling van den eersten dag af verschuldigd.

De schadeloosstelling bedraagt:

- a. bij overlijden van den arbeider: een uitkeering ineens van 5 maal het jaarloon, met een minimum van 5000 lires;
- b. bij algeheele blijvende ongeschiktheid: een uitkeering ineens van 6 maal het jaarloon, met een minimum van 6000 lires;
- c. bij partiëele blijvende ongeschiktheid: een uitkeering ineens van 6 maal de vermindering van loon, met een minimum van 1000 lires;
- d. bij tijdelijke ongeschiktheid een rente van 50 pCt. van het dagloon, gedurende den tijd van de onbekwaamheid. Dit bedrag wordt iedere week uitgekeerd. Duurt de onbekwaamheid langer dan 3 maanden, dan wordt de rente beschouwd als een voorschot op de onder b. genoemde uitkeering.

Bij een ongeval zijn de werkgevers verplicht de eerste kosten van medische hulp en geneesmiddelen voor hun rekening te nemen; de overige kosten komen ten laste van de verzekeringsinstelling.

Ziekteverzekering.

Een wettelijk verplichte ziekteverzekering in den zin van een ziekengeld- of ziekteverzorgingsverzekering bestaat in Italië niet. Wel zijn na den wereldoorlog in de veroverde provincies de oude Oostenrijksche en Hongaarsche ziekteverzekeringswetten blijven gelden. Door decreet-wet van 4 Maart 1926 werd verklaard, dat de oude Hongaarsche wet No. 14 van 9 April 1891 in Fiume van kracht bleef, terwijl voor de overige nieuwe provincies de oude Oostenrijksche wet No. 33 van 30 Maart 1888 volgens decreet-wet van 29 November 1925 bleef gelden.

In de nieuwe provincies zijn verplicht verzekerd tegen ziekte, alle arbeiders en bedienden, werkzaam in industriële ondernemingen, welke machines gebruiken of minstens 20 personen in dienst hebben. De middelen voor de verzekering worden opgebracht door werkgevers en werknemers samen en wel voor $\frac{1}{2}$ door de werknemers en voor $\frac{1}{2}$ door de werkgevers. In geval van ziekte ontvangen de verzekerden een schadeloosstelling van 50 pCt. van het loon gedurende ten hoogste 26 weken. Voorts ontvangen de verzekerde en zijn gezinsleden gedurende ten hoogste 52 weken achtereen een tegemoetkoming voor dokters- en apothekershulp. De uitkeering van ziekengeld neemt een aanvang op den 5den ziektedag. Bij overlijden van den verzekerde wordt een uitkeering gegeven van 20 maal het dagloon.

De uitvoering der ziekteverzekering in de nieuwe provincies berust bij territoriale kassen, bij ondernemingsziekenkassen en bij maatschappijen van onderlingen bijstand. De kassen staan onder toezicht van de regeering.

Voerde men dus in het oude Italië nog geen wettelijk verplichte ziekteverzekering in, wel wordt gestreefd in die richting. Een staatscommissie is reeds lang bezig met het bestudeeren van het probleem van de ziekteverzekering en artikel 28 van de Carta del Lavoro gebiedt aan de vakverenigingen van werkgevers en werknemers om bij collectieve arbeidsovereenkomsten ziekenkassen in te stellen, waarbij de premies voor de helft door de werkgevers en voor de helft door de werknemers gedragen moeten worden. Bij het opstellen van modelstatuten en reglementen voor deze bedrijfsziekenkassen heeft de regeering ook invloed geoefend. Of echter in alle collectieve arbeidsovereenkomsten ook in feite een ziekteverzekering geschapen is, blijft twijfelachtig.

Tuberculoseverzekering.

Mist Italië dus een algemeene ziekteverzekering, ter bestrijding van de gevolgen van een der ergste volksziekten, de tuberculose, is reeds een wettelijk verplichte verzekering tot stand gekomen. Deze verzekering werd ingesteld bij decreet-wet van 27 October 1927. Verplicht verzekerd zijn alle loontrekkenden van 15—65 jaar, die per maand 800 lires of minder verdienen. De verzekering heeft ten doel, aan de verzekerden en hun gezinsleden opnemng mogelijk te maken in hospitalen, sanatoria, etc.; is er in deze instellingen geen plaats, dan wordt een financiële vergoeding voor huisverpleging gegeven. Bovendien ontvangen gezinshoofden voor iederen dag, dat zij verpleegd worden, een schadeloosstelling van 4 lires, indien hun loon gemiddeld 8 lires of minder per dag bedroeg en van 6 lires, indien hun loon meer dan 8 lires per dag bedroeg.

De middelen om de kosten voor deze verzekering te dekken, worden opgebracht voor de helft door de werkgevers en voor de helft door de werknemers. De totale bijdrage bedraagt voor verzekerden, die 8 lires of minder per dag verdienen, 1 lire en voor de verzekerden, die meer dan 8 lires per dag verdienen, 2 lires per 2 weken.

Het recht op de voordeelen van de tuberculoseverzekering wordt verkregen door in den loop van de 2 jaren, welke de aanvraag tot opname in een sanato-

rium etc. voorafgaan, tenminste 12 tweewekelijksche bijdragen betaald te hebben.

De uitvoering van deze verzekering berust bij de Cassa nazionale per le assicurazioni sociali, die uit haar midden een comité heeft benoemd voor de zaken van dezen verzekeringstak.

De technische uitvoering van deze wet is nader geregeld in het Koninklijk Besluit van 7 Juni 1928.

Invaliditeits- en ouderdomsverzekering.

Deze verzekering is geregeld in het Koninklijk Decreet van 30 December 1923, dat in de plaats trad van de decreet-wet van 21 April 1919.

Aan de verplichte invaliditeits- en ouderdomsverzekering zijn onderworpen, alle loontrekkenden van 15—65 jaar, die 800 lires of minder per maand verdienen. Het doel der verzekering is de uitkeering van een pensioen, ingeval van ouderdom en invaliditeit, bovendien het tijdelijk geven van een uitkeering bij overlijden van een verzekerde en het nemen van maatregelen teneinde invaliditeit te voorkomen.

De bijdragen voor deze verzekering worden voor de helft door de werkgevers en voor de helft door de verzekerden betaald. Voorts geeft de Staat een subsidie, waarvan het bedrag iedere 5 jaar wordt vastgesteld (tot nu toe bedroeg deze subsidie 50 miljoen lires per jaar).

De totaal bijdragen van werkgever en verzekerden bedragen 1, 2, 3, 4, 5 en 6 lires per 2 weken, al naar gelang de verzekerden tot 2 lires van 2—4 lires, van 4—6 lires, van 6—8 lires, van 8—10 lires en meer dan 10 lires per dag verdienen.

De verzekerden hebben recht op ouderdomspensioen, indien op hun 65ste jaar tenminste 240 tweewekelijksche premies voor hen gestort zijn en op invaliditeitspensioen, indien hun inkomen tot op $\frac{1}{3}$ of minder van het gebruikelijke is gedaald en er tenminste 120 tweewekelijksche premies voor hen gestort zijn.

Het pensioen bestaat uit twee deelen; het eerste deel overeenkomende met de bijdragen van werkgevers en verzekerden bedraagt per jaar 66 pCt. van het totaalbedrag der eerste 120 tweewekelijksche premies, benevens 50 pCt. van het totaal bedrag der tweede 120 tweewekelijksche premies, benevens 25 pCt. van de overige premies; het tweede deel, de staatsubsidie bedraagt 100 lires per jaar. Overlijdt de verzekerde zonder zijn pensioen genoten te hebben, dan ontvangen zijn vrouw of kinderen gedurende 6 maanden een uitkeering van 50 lires per maand.

Het ouderdomspensioen kan ook eerder gegeven worden, indien de verzekerde minstens 60 jaar is en er 240 tweewekelijksche bijdragen voor hem betaald zijn. Het pensioen wordt dan met een zeker percentage verminderd.

De uitvoering van de verzekering is opgedragen aan de Cassa nazionale per le assicurazioni sociali.

Het is ook mogelijk, dat personen, die niet verplicht verzekerd zijn, zich vrijwillig verzekeren.

Moederschapsverzekering.

Aan de moederschapsverzekering, die geregeld is bij de wet van 17 Juni 1910, o.a. gewijzigd bij de wet van 24 September 1923, zijn verplicht onderworpen, alle vrouwen, die onder de wet op den vrouwen- en kinderarbeid (wet van 10 November 1907) vallen. Het doel van deze verzekering is, om deze vrouwen bij te staan bij bevalling of miskraam.

De verzekeringskosten worden betaald door de werkgevers, die verplicht zijn een bedrag van 7 lires per jaar te betalen voor iedere bij hen in dienst zijnde arbeidster van 15—50 jaar; de werkgever mag hiervan een bedrag van 3 lires per jaar op de werknemster verhalen.

Bij bevalling of miskraam betaalt de Cassa di maternita, die deze verzekering uitvoert, aan de arbeidster een bedrag van 100 lires, waarvan de kas 18 lires van den Staat terugontvangt. Een deel van dit bedrag moet betaald worden in den loop van de eerste week

na de bevalling; de werkgever kan verplicht worden deze som voor te schieten.

Werkloosheidsverzekering.

De verplichte verzekering tegen werkloosheid is geregeld bij Koninklijk Decreet van 30 December 1923. De verzekering is verplicht voor alle arbeiders van 15—65 jaar, die 800 lires of minder per maand verdienen. Losse arbeiders vallen buiten deze verzekering.

De premies voor deze verzekering worden voor de helft door de werkgevers en voor de helft door de werknemers opgebracht. De totaalpremie voor werkgever en werknemer samen bedraagt per 2 weken 0,70 lires, 1,40 lires of 2,10 lires voor verzekerden met een dagloon tot 4 lires, van 4 tot en met 8 lires, of van meer dan 8 lires.

De uitkeering bij werkloosheid bedraagt per dag 1,25 lires, 2,50 lires, of 3,75 lires voor de verzekerden met een dagloon tot 4 lires, van 4 tot en met 8 lires, of van meer dan 8 lires. De uitkeering begint op den achtsten dag na het eindigen van het werk. Bovendien moet de werklooze tenminste 5 dagen inschreven staan bij de arbeidsbeurs. Ten aanzien van de hoogte van de uitkeering wordt de verzekerde tot die klasse gerekend, waarvoor hij, gedurende de 6 maanden, die het oogenblik van werkloos worden voorafgaan, de meeste premies heeft betaald. Om recht te hebben op uitkeering moeten gedurende de 2 jaren, die het oogenblik van werkloos worden voorafgaan, tenminste 24 tweewekelijksche bijdragen betaald zijn. De uitkeering wordt genoten gedurende 90 of 120 dagen per jaar, al naardat in de voorafgaande 2 jaren 24 of 36 tweewekelijksche bijdragen betaald zijn.

De werkloosheidsverzekering wordt uitgevoerd door de meer genoemde nationale kas der sociale verzekeringen en de provinciale kassen voor de werkloosheidsverzekering.

F. B.

Indexcijfers van groothandelsprijzen.

„The Economist” schrijft: Ons indexcijfer was in April, na de onbelangrijke opwaartsche beweging in Februari en de daling in Maart, weder uitgesproken lager. Einde April vertoonde ons indexcijfer een daling van 1.2 pCt., in vergelijking met een daling van ½ pCt. gedurende Maart. Ons indexcijfer is thans 19.9 pCt. lager dan een jaar geleden. De volgende tabel toont de verschillende bewegingen:

Gemiddelde 1927 = 100

	April 1930	Jan. 1931	Febr. 1931	Maart 1931	April 1931
Granen en Vleesch....	84.9	67.4	66.4	66.9	70.0
Andere voedings- en genotmiddelen.....	80.8	69.5	68.0	67.0	66.6
Weefstoffen.....	72.9	49.2	50.6	53.7	50.8
Delfstoffen.....	85.6	75.3	76.9	74.5	72.0
Diversen.....	83.2	72.6	72.7	69.9	68.6
Totaal.....	81.6	66.3	66.5	66.2	65.4

Gedurende April was een opwaartsche beweging waar te nemen in de prijzen van graan met uitzondering van rijst, en ofschoon koffie, cacao en boter goedkoper waren, stegen de prijzen van geïmportéerd vleesch en varkensvleesch. In tegenstelling echter met de prijsstijging van de voedingsmiddelen, daalden de prijzen van grondstoffen, met uitzondering van jute en (enkel als gevolg van de accijnsverhoging) petroleum.

De volgende tabel toont ons indexcijfer, herleid tot een percentage van het gemiddelde voor 1913:

Gemiddelde 1913 = 100.

Data	Granen en vleesch	Andere voedings- en genotm.	Weefstoffen	Delfstoffen	Diversen	Totaal
Gemiddelde 1924..	159.9	169.9	210.6	145.2	131.5	159.3
„ 1928..	145.0	149.4	161.7	111.9	119.3	135.1
„ 1929..	135.6	136.8	141.9	116.2	112.7	127.2
„ 1930..	113.4	122.9	99.1	101.6	101.5	106.8
Einde Jan. 1931..	94.3	110.8	75.8	91.5	90.4	91.3
„ Febr. „ ..	92.9	108.4	78.0	93.5	90.5	91.6
„ Maart „ ..	93.6	106.8	82.7	90.6	87.1	91.1
„ April „ ..	98.0	106.1	78.2	87.5	85.4	90.0

Indien men 1924 op 100 stelt, dan bedraagt ons indexcijfer 56.5 tegen 57.2 einde Maart en 70.5 een jaar geleden.

Voorts volgt hier nog een overzicht van het prijsverloop in een aantal belangrijke landen (pag. 453).

De volgende opmerkingen zijn ontleend aan de desbetreffende maandpublicatie van het Centraal Bureau voor de Statistiek en hebben betrekking op de Nederlandsche indexcijfers 1913 = 100. Bij beschouwing der indexcijfers over Maart 1931 in vergelijking met die der voorgaande maand blijkt, dat zowel het algemeen indexcijfer als dat der voedingsmiddelen met 1 punt of resp. 1.0 en 0.9 pCt. is gedaald.

	Prijzen Toe-(+) of afnem(-) in perc. vergeleken met			Prijzen Toe-(+) of afnem(-) in perc. vergeleken met			Prijzen Toe-(+) of afnem(-) in perc. vergeleken met	
	een maand geleden	een jaar geleden		een maand geleden	een jaar geleden		een maand geleden	een jaar geleden
Tarwe (buitenl.) ...	+ 7,8	- 35,7	Katoen (Am.).....	- 7,2	- 37,2	Hout (Eng.).....	..	- 7,1
„ (Eng.).....	+ 1,5	- 41,7	„ (Egypt.)...	- 13,8	- 43,0	„ (Zweedsch)	- 2,8
Meel.....	+ 7,1	- 32,8	Garen.....	- 4,0	- 26,3	Cement.....
Gerst.....	..	- 6,5	Laken.....	- 4,8	- 17,5	Huiden.....	- 7,3	- 14,7
Haver.....	+ 2,9	- 10,0	Wol (Eng.).....	- 7,1	- 18,7	Leder.....	..	+ 10,0
Mais.....	+ 7,3	- 30,2	„ (Austr.).....	- 4,3	- 10,2	Benzine No. 1....	+ 14,8	- 11,4
Rijst.....	- 10,7	- 39,6	„ (tops).....	- 7,7	- 11,1	Petroleum.....	..	- 12,5
Aardappelen.....	+ 21,4	+ 142,9	Zijde.....	- 6,8	- 42,3	Stoekolie.....	..	- 3,7
Rundvleesch (Eng.)..	..	- 15,5	Vlas.....	- 2,8	- 41,7	Lijnolie.....	- 2,7	- 55,1
„ (Arg.).....	+ 8,3	+ 4,0	Hennep.....	- 6,4	- 38,1	Talk.....	- 6,8	- 44,2
Schapenvl. (Eng.)..	..	- 9,3	Jute.....	+ 8,3	- 35,6	Rubber.....	- 20,1	- 60,7
„ (N. Z.)..	+ 2,7	- 20,0	Weefstoffen.....	- 5,4	- 30,3	Soda.....
Varkensvl. (Deensch)	+ 14,3	- 41,3	Ruw-IJzer.....	..	- 13,3	Amm. Sulphaat
Granen en Vleesch..	+ 4,6	- 17,5	Stalen rails.....	Creosoot.....	..	+ 7,7
Thee.....	+ 9,3	- 21,7	IJzeren staven....	..	- 2,3	Diversen.....	- 1,9	- 17,5
Koffie.....	- 7,0	- 31,0	Blik.....	- 3,3	- 19,5			
Cacao.....	- 2,2	- 26,7	Kolen (Welsch exp.)			
Rietsuiker.....	..	- 7,0	„ (Dur. Gas.)..	- 3,3	- 7,8			
Bietsuiker.....	..	- 6,8	„ (huisbrand)	+ 9,5			
Kaas (Can.).....	..	- 22,7	Lood.....	- 3,7	- 32,5			
Boter (Deensche)...	- 3,2	- 10,9	Tin.....	- 12,4	- 31,7			
Kokosolie.....	- 1,8	- 20,6	Koper.....	- 4,1	- 25,7			
Tabak.....	..	- 6,7	Ongez. Zink.....	- 9,4	- 36,5			
Andere voedings- en Genotmiddelen...	- 0,6	- 17,6	Delfstoffen.....	- 3,4	- 15,9			

	Ver. Staten ¹⁾	Frankrijk	Italië	Duitsch-land ²⁾	Zwitserland	Zweden	Nederland ³⁾	Japan
November 1913..	70 ⁴⁾	100 ⁶⁾	100	100	100 ⁷⁾	100	100	100
November 1918..	..	358	438	367	382	214
Hoogste 1920..	{ ..	{ 591	{ 679	{ ..	{ 325	{ 366	{ 297	{ 322
Gemiddelde 1925..	104 ⁸⁾	547	646	142 ⁵⁾	—	161	155	202
" 1926..	100 ⁸⁾	703	654	134	145	149	145	179
" 1927..	95	618	527	138	142	146	148	170
" 1928..	98	621	491	140	145	148	149	171
" 1929..	96	611	481	137	141	140	142	166
" 1930..	86	533	411	125	126	122	117	137
Maart 1930..	91	553	436	126	131	125	122	148
April ..	91	548	429	127	129	124	122	146
Mei ..	89	541	420	126	128	123	118	143
Juni ..	87	533	412	125	126	123	118	137
Juli ..	84	538	402	125	126	121	115	133
Augustus ..	84	532	403	125	126	121	114	133
September ..	84	525	398	123	123	119	112	130
October ..	83	509	387	120	122	118	111	124
November ..	80	494	379	120	120	117	110	123
December ..	78	488	369	118	117	117	107	121
Januari 1931..	77	484	362	115	115	115	105	120
Februari	482	358	114	115	114	104	..
Maart

1) Bureau of Labour. 2) Stat. Reichsamt. 3) Sedert 1922 gebaseerd op 48 artikelen. 4) 1926 = 100. 5) Jaargemiddelde. 6) Sedert October 1923: Juli 1914 = 100. 7) Midden 1914 = 100.

In vergelijking met Maart 1930 daalde het algemeen indexcijfer 19 punten (15.6 pCt.). Tegenover een prijsstijging van 19 artikelen (11 voedingsmiddelen) met in totaal 123 punten (w.o. aardappelen met 28, terpentijnolie met 17, lamsvleesch met 14, hars met 13 en maïs en runderhuiden elk met 11 punten), staat een prijsdaling van 14 artikelen (10 voedingsmiddelen) met in totaal 135 punten (w.o. eieren met 29, thee met 21, courantenpapier met 16, hooi en boter elk met 13 en petroleum met 11 punten).

De stijging van Februari tot Maart is, in procenten uitgedrukt, als volgt: maïs 17.5, terpentijnolie 16.0, hars 14.8, aardappelen 14.4, runderhuiden 13.6, zilver 9.6, tarwe 8.5, groene erwten 8.0, gerst 7.0, lamsvleesch 6.4, kaas 4.3, rogge en tin elk 2.6, varkensvleesch 2.1, ruwe katoen 1.3, zwavelzure ammoniak 1.0, suiker 0.4 en lijnolie en haver elk 0.2; de daling in procenten voor eieren 22.2, thee 16.2, hooi 14.0, courantenpapier 11.9, boter 11.5, petroleum 8.7, melk 7.2, alcohol 4.2, koffie 3.6, timmerhout en zemelen elk 3.3, cacao 2.7, kalfsvleesch 2.0 en hennep 1.2.

MAANDCIJFERS.

EMISSIES IN APRIL 1931.

Staatsleeningen..... f 9.397.558,01
zijnde:

Noorwegen

Distr. Akershus Noorsche
Kr. 5.000.000 5 % obl.
à 96 3/8 % f 3.220.833,01
Stad Stavanger Noorsche
Kr. 1.200.000 5 % obl.
à 96 3/8 % f 697.600

Zweden

Koninkrijk Zweden
Zw. Kr. 6.300.000 50-j.
4 % obl. à 97 3/8 % f 4.089.750

Wurtemberg

Vrijstaat Wurtemberg
Zw. Frs. 3.000.000 6 1/2 %
obl. à 92 3/8 % f 1.389.375

Prov. en Gemeentelijke Leeningen¹⁾ .. 2.205.000,—
zijnde:

Nederland

Gem. Hengelo f 2.250.000
4 % obl. à 98 % f 2.205.000

Hypotheekbanken „ 3.142.000,—
zijnde:

Nederland

Friesch-Groningsche Hyp.-
Bank f 500.000 aand. à
250 %, waarop 20 % te
storten f 250.000
Overijselsche Hyp.-Bank
f 700.000 aand. à 140 %²⁾,
waarop 10 % te storten. f 98.000

Residentie Hyp.-Bank v.
Nederl. f 200.000 aand.
à 110 %, waarop 10 %
te storten f 22.000

Luxemburg

Staatshyp.bank v. Luxem-
burg Lux. Fr. 40.000.000
comm. obl. à 99 % f 2.772.000

Hypotheekbanken, tevens Bank- en
Credietinstellingen f 947.500,—
zijnde:

Nederland

Alg. Mij. v. Grondcrediet
A'dam Fr. Frs. 10.000.000
5 1/2 % obl. à 94 3/4 % .. f 947.500

Industriele Ondernemingen „ 5.103.000,—
zijnde:

Nederland

Amsterd. Droogdok Mij.
f 300.000 aand. à 100 %³⁾ f 300.000

Amerika

National Steel Corporat.
\$ 1.000.000 5 % Sink
Fund goud-obl. à 99 % f 2.475.000

Chili

Compania de Salitre de
Chile (Cosach) £ 200.000
7 % verz. Prioriteits
Sterl. obl. à 97 % f 2.328.000

Diversen „ 670.000,—
zijnde:

Nederland

N.V. Mij. totexpl. v. Jaar-
beursgebouwen Utrecht
f 670.000 5 % obl. à 100 % f 670.000

Kerkelijke leeningen „ 781.237,50
zijnde:

Nederland f 374.687,50
België „ 406.550,—

Totaal f 22.246.295,51

Totaal der emissies in Januari.... f 10.677.072,50
Februari .. „ 13.720.717,50
Maart „ 32.326.887,50
April „ 22.246.295,51

Algemeen Totaal..... f 78.970.973,01

1) Bovendien Conversieleening:

Gem. Amsterdam f 11.250.000 4 % obl. à 98 %.
„ Rotterdam f 6.230.000 4 % obl. à 97 1/2 %.
„ Rotterdam f 28.300.000 4 % obl. à 97 1/2 %.
„ 's-Gravenhage f 10.000.000 4 % obl. à 99 1/2 %.

2) Koers voor aandeel.; voor vrije inschrijvers 165 %.
3) Koers voor aandeel.; voor vrije inschrijvers 110 %.

Bovendien:

f 16.020.000,— 3/m. Schatkistpromessen à f 995,50
„ 7.800.000,— 6/m. „ „ 989,75
„ 29.889.000,— 3 % Schatkistbiljetten „ „ 1.002,75

Voorts werd in de afgelopen maand hier te lande de inschrijving opengesteld op een beperkt bedrag:

Credit Foncier de France Fr. Frs. 2.500.000.000 4 % obl.
à 101 %;
Low Priced Shares certificaten à \$ 8 1/4 per share;
American Composite Trust Shares certificaten à \$ 7 1/4
per share;
Sté. des Periodiques Luxemburg f 300.000 7 % pref. winstd.
aand. B à 100 %.

De Kerkelijke Leeningen zijn als volgt onderverdeeld:

	Guldens	Rente-voet	Emissie-koers
Congr. der Priesters v. h. H. Hart, Princenhage	250.000	4 1/2 %	100 %
R.K. Kerkbesiur v. d. Par. v. d. H.H. Engelbew., Lisse	125.000	4 1/2 %	99 3/4 %
R.K. Kerkbest. Par. H. Joannes den Dooper, Laren (conversie)	260.000	4 1/2 %	100 %
Congr. der E.E. P.P. Redemptoristen, Brussel.....	230.000	5 1/2 %	98 1/2 %
Congr. der E.E. Broeders Alexianen, Henri Chapelle	180.000	6 1/2 %	100 %

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** betekent: cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTOS.

Table of bank discount rates for various locations including London, Paris, Rome, and others, with dates and rates.

OPEN MARKT.

Table of open market exchange rates for Amsterdam, London, Berlin, and New York, showing rates for 1931, 1930, 1929, and 1914.

WISSELKOERSEN. KOERSEN IN NEDERLAND.

Table of exchange rates in the Netherlands for cities like Londen, Berlijn, Parijs, Brussel, and Batavia.

Table of exchange rates in the Netherlands for cities like Zwitserland, Weenen, Praag, Boekarest, Milaan, and Madrid.

Table of exchange rates in the Netherlands for cities like Stockholm, Kopenhagen, Oslo, Helsingfors, and Montreal.

*) Noteering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht van van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Table of exchange rates in New York for London, Paris, Berlin, and Amsterdam, showing cable rates.

KOERSEN TE LONDEN.

Table of exchange rates in London for various locations like Alexandrië, Athene, Bangkok, etc., showing rates for different dates in 1931.

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

Table of silver prices for London and New York, showing rates for various dates.

GOUDPRIJS 2)

Table of gold prices for London, showing rates for various dates.

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine.

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Table showing the status of the state treasury, including receivables and liabilities, with figures for 30 April 1931 and 7 Mei 1931.

Verplichtingen.

Table of state treasury liabilities, including government bonds and other obligations, with figures for 2 Mei 1931 and 9 Mei 1931.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Table of floating debt in the Netherlands Indies, showing receivables and liabilities with figures for 2 Mei 1931 and 9 Mei 1931.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 11 Mei 1931.

		Activa.		
Binnenl. Wis-	Hfdbk. f	35.693.388,48		
sels, Prom.,	Bijbnk. "	180.030,—		
enz. in disc.	Ag.sch. "	9.138.036,33	f	45.011.454,81
Papier o. h. Buitenl. in disconto				
Idem eigen portef.	f	223.648.012,—		
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.				223.648.012,—
Beleeningen				
incl. vrsch.	Hfdbk. f	37.120.632,41		
in rek.-crt.	Bijbnk. "	6.813.184,99		
op onderp.	Ag.sch. "	55.103.696,99		
	f	99.037.514,39		
Op Effecten	f	97.500.778,27		
Op Goederen en Spec.		1.536.736,12		99.037.514,39
Voorschotten a. h. Rijk				
Munten Muntmateriaal				
Munt, Goud	f	88.482.575,—		
Muntmat., Goud		361.493.947,03		
	f	449.976.522,03		
Munt, Zilver, enz.		36.300.071,77		
Muntmat., Zilver				486.276.593,80 ¹⁾
Belegging 1/3 kapitaal, reserves en pensioenfonds				25.935.084,12
Gebouwen en Meub. der Bank				5.000.000,—
Diverse rekeningen				54.701.745,99
	f	939.610.405,11		

		Passiva.		
Kapitaal	f	20.000.000,—		
Reservefonds		7.199.946,44		
Bijzondere reserve		8.000.000,—		
Pensioenfonds		7.084.841,98		
Bankbiljetten in omloop		861.619.305,—		
Bankassignatiën in omloop		197.263,55		
Rek.-Cour. { Het Rijk	f	4.445.594,34		
saldo's: { Anderen		18.546.876,79		
		22.992.471,13		
Diverse rekeningen		12.516.577,01		
	f	939.610.405,11		
Beschikbaar metaalsaldo	f	131.965.809,85		
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.		329.914.520,—		
¹⁾ Waarvan in het buitenland f 28.846.779,33.				

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opelschb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo ¹⁾	Dek-kings-perc
	Munt	Muntmat.				
11 Mei '31	88.483	361.494	861.619	23.190	131.966	55
4 " '31	88.482	361.494	898.105	22.449	117.064	54
27 Apr. '31	88.482	361.494	838.150	33.211	136.480	55 ^{1/2}
20 " '31	84.484	361.495	825.888	34.217	137.109	56
13 " '31	84.484	361.495	837.143	17.095	139.029	56
7 " '31	84.484	361.495	852.402	24.812	128.833	55
12 Mei '30	64.896	367.023	835.180	33.296	109.629	53
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schaikst-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ²⁾
11 Mei 1931	45.011	—	99.038	223.648	54.702
4 " 1931	45.543	—	131.966	223.260	57.815
27 Apr. 1931	45.001	—	88.142	220.893	55.370
20 " 1931	45.019	—	88.241	214.486	54.150
13 " 1931	45.922	—	87.059	212.173	50.492
7 " 1931	44.385	—	120.166	212.019	43.266
12 Mei 1930	53.429	—	97.026	236.622	44.166
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

¹⁾ Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van 2/3 metaaldekking. ²⁾ Sluitpost activa.

CURAÇAOSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Dis-conto's	Voor-schotten aan de kolonie	Diverse rekeningen ¹⁾	Diverse rekeningen ²⁾
1 April 1931	4.836	5.546	135	167	1.329	327
1 Maart 1931	4.840	5.439	139	55	1.365	366
1 Februari 1931	4.842	5.551	132	16 ³⁾	1.428	304
1 Januari 1931	4.786	5.495	125	62 ³⁾	1.573	484
1 November 1930	4.677	5.567	176	193	1.939	855
1 October 1930	4.643	5.823	167	128	1.816	367
1 April 1930	4.402	6.161	133	461	1.875	143

¹⁾ Sluitp. der activa. ²⁾ Sluitp. der passiva. ³⁾ Schuld aan de Kolonie.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opelschb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
9 Mei 1931	162.000		250.600	38.700	46.280
2 " 1931	161.900		243.600	42.600	47.420
25 Apr. 1931	162.300		242.100	40.900	49.100
11 Apr. 1931	118.730	47.360	247.247	36.989	52.397
4 " 1931	118.689	47.604	242.079	40.605	53.220
28 Mrt. 1931	118.664	47.429	238.651	56.816	47.906
21 " 1931	118.626	46.587	240.389	53.778	47.547
10 Mei 1930	138.958	29.182	278.423	48.181	37.499
11 Mei 1929	162.043	21.568	307.847	31.093	48.035
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
9 Mei 1931		119.600		***	56.
2 " 1931		119.700		***	57
25 Apr. 1931		115.700		***	57
11 Apr. 1931	9.136	28.718	37.564	28.546	58
4 " 1931	8.987	29.376	35.088	31.094	58
28 Mrt. 1931	8.942	29.191	37.297	32.933	57
21 " 1931	8.872	29.892	38.615	32.448	56
10 Mei 1930	9.198	37.681	53.548	32.528	51
11 Mei 1929	8.300	25.854	77.746	44.306	54
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities	
				Disc. and Advances	Securities
5 Mei 1931	148.483	356.217	51.289	5.635	25.524
29 Apr. 1931	147.227	349.815	56.465	7.198	25.647
22 " 1931	146.740	348.444	-57.420	5.982	26.500
15 " 1931	146.202	354.364	50.949	8.376	27.852
8 " 1931	147.023	358.885	47.237	10.890	28.609
1 " 1931	145.387	357.057	47.409	24.629	25.685
7 Mei 1930	164.502	358.491	65.082	6.555	9.609
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
5 Mei '31	34.415	5.999	58.572	35.512	52.265	52 ^{7/8}
29 Apr. '31	31.090	17.678	48.924	37.029	57.413	55 ^{9/16}
22 " '31	30.950	13.865	54.785	35.403	58.295	56
15 " '31	34.335	8.372	61.230	35.131	51.839	49 ^{13/32}
8 " '31	33.400	9.863	59.507	34.000	48.138	46 ^{1/2}
1 " '31	30.350	17.243	58.788	34.693	48.330	43 ^{13/32}
7 Mei '30	56.363	16.211	68.534	36.034	66.012	54 ^{19/32}
22 Juli '14	11.005	13.736		42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot a. d. Staat
1 Mei '31	55.618	798	6.845	24.442	19.403	2.910	3.200
24 Apr. '31	55.616	789	6.906	25.902	19.400	2.795	3.200
17 " '31	56.098	774	6.905	24.932	19.399	2.885	3.200
10 " '31	56.107	756	6.912	24.932	19.398	2.927	3.200
2 Mei '30	42.350	287	6.886	23.732	18.743	2.750	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Particulieren
1 Mei '31	5.082	3.247	78.970	1.751	8.778	11.068
24 Apr. '31	5.082	2.313	77.231	2.366	9.313	12.062
17 " '31	5.082	2.519	77.791	2.346	9.006	11.493
10 " '31	5.082	2.584	78.708	2.357	8.717	11.154
2 Mei '30	5.395	1.887	72.373	3.553	2.041	6.776
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit. circ. banken ¹⁾	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
7 Mei 1931	2.369,9	207,6	169,3	1.686,3	146,5
30 April 1931	2.368,4	207,6	157,3	1.815,6	287,3
22 " 1931	2.347,5	207,6	132,1	1.456,3	136,8
15 " 1931	2.344,8	207,6	114,2	1.550,9	148,5
7 " 1931	2.343,6	207,6	165,6	1.975,4	155,2
7 Mei 1930	2.565,4	149,8	330,2	1.853,5	53,6
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effecten	Diverse Activa ²⁾	Circulatie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
7 Mei 1931	102,7	461,8	4.076,7	332,7	249,7
30 April 1931	102,6	496,2	4.340,2	355,5	261,2
22 " 1931	102,6	490,0	3.684,8	453,1	261,8
15 " 1931	102,6	473,0	3.872,6	312,9	261,5
7 " 1931	102,7	519,8	4.377,9	332,8	258,6
7 Mei 1930	93,1	606,0	4.403,7	601,4	163,1
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 7 Mei, 30, 22, 15, 7 April '31, 7 Mei '30, resp. 40; 9; 60; 44; 34; 50 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1931	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. ald. Staat voor ingetrokken marken	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
7 Mei	1146	856	—	728	34	292	3.239	24	105
30 Apr.	1445	891	—	748	38	292	3.279	44	103
23 "	1445	900	—	735	31	292	3.201	21	194
16 "	1444	910	—	731	33	292	3.226	21	172
9 "	1440	912	—	730	37	292	3.256	25	143
8 Mei ¹ 1930.	1195	646	45	802	31	315	2.907	4	88

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
22 Apr. '31	3.162,8	1.815,1	183,5	135,3	151,6
15 " '31	3.141,9	1.792,6	176,0	132,0	131,5
8 " '31	3.131,0	1.766,0	178,0	142,6	171,7
1 " '31	3.115,2	1.757,8	180,0	163,6	166,6
25 Mrt. '31	3.126,4	1.762,3	183,9	165,4	83,3
18 " '31	3.115,9	1.743,4	178,3	161,9	122,6
23 Apr. '30	3.046,4	1.695,3	178,4	211,5	256,9

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dekking-perc. ¹⁾	Algem. Dekking-perc. ²⁾
22 Apr. '31	598,5	1.526,5	2.435,8	168,7	79,8	84,5
15 " '31	598,6	1.515,7	2.406,2	168,7	80,1	84,6
8 " '31	598,7	1.505,1	2.442,5	168,7	80,2	83,8
1 " '31	598,4	1.497,8	2.446,2	168,8	79,1	83,5
25 Mrt. '31	598,6	1.441,7	2.432,8	168,9	80,6	85,4
18 " '31	617,7	1.441,8	2.465,3	169,0	79,7	84,3
23 Apr. '30	527,4	1.518,3	2.422,2	174,2	77,6	81,8

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opelschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Disconto's en beleen.	Beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
15 Apr. '31	19	15.258	7.793	1.768	21.510	7.304
8 " '31	20	15.212	7.833	1.797	21.254	7.273
1 " '31	29	15.419	7.554	1.810	21.401	7.308
25 Mrt. '31	35	15.470	7.576	1.779	21.376	7.278
18 " '31	27	15.518	7.593	1.846	21.553	7.249
16 Apr. '30	65	16.845	5.747	1.746	20.592	7.068

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele tientallen wekelijks opgenomen bankstaten

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

12 Mei 1931.

Ook in de afgelopen week zijn flinke zaken in tarwe tot stand gekomen, dank zij vermeerderde vraag in Europa en aanhoudende vraag in het Verre Oosten. De behoefte aan tarwe in het Oosten is gedurende de laatste maanden een groote steun voor de markt geweest en vooral Australië heeft van die vraag geprofiteerd door het doen van groote verscheppingen, terwijl nog zeer belangrijke hoeveelheden ter verlading moeten worden gebracht, welke reeds zijn verkocht ter verschepping in de eerstvolgende maanden. Ook in Europa blijft de vermeerderde vraag voor tarwe aanhouden en het is daar vooral op het continent, waar in den laatsten tijd de vraag is toegenomen. In Duitsland is door de regering een regeling getroffen met de molens en de bakkers over den broodprijs, waarbij de invoer van tarwe wordt mogelijk gemaakt tegen een van 25 Mark op 20 Mark verlaagd invoerrecht over een maandelijks vast te stellen hoeveelheid. Reeds vóór deze maatregel was aangenomen, was in Duitsland vermeerderde vraag voor buitenlandsche tarwe ontstaan. Na het aannemen van den nieuwen maatregel is de vraag in Duitsland niet verder vermeerderd, doch de markt heeft daarvan wel de gevolgen ondervonden, omdat de invoer in Duitsland in omvang zal toenemen tot de nieuwe tarwe-oogst gereed zal zijn. Ook voor Frankrijk verwacht men grotere vraag, daar de voorraden binnenlandsche tarwe opruimen en de regering er vermoedelijk wel toe over zal gaan het voor de meelfabricage toegelaten percentage buitenlandsche tarwe, dat nu 25 pCt. bedraagt, verder te verhoogen. Niet-tegenstaande de levendige vraag in invoerende landen in Europa en het Verre Oosten zijn de prijzen aan de termijnmarkten te Chicago en Winnipeg in het begin der afgelopen week langzaam begonnen te dalen. De oorzaak daarvan moet gezocht worden in de vooruitzichten van den wintertarwe-oogst in de Vereenigde Staten en in de omstandigheden, waaronder de uitzaai van zomertarwe in de Vereenigde Staten en Canada plaats vindt. Het dezer dagen gepubliceerde rapport van het Departement van Landbouw te Washington schat de met wintertarwe bezaaide oppervlakte in de Vereenigde Staten op 40.432.000 acres of 3,7 pCt. lager dan de oppervlakte, waarop de uitzaai in het vorige jaar plaats vond. De conditie, waarin zich de wintertarwe bevindt, wordt geschat op 90,3, hetgeen een opbrengst zou beteekenen van 652.902.000 bushels. In het vorige jaar bedroeg de laatste schatting voor wintertarwe 604.337.000 bushels. Deze hooge schatting van de opbrengst heeft op de marktstemming geen invloed meer gehad, daar de kort tevoren door particuliere oogstexperts gepubliceerde schattingen reeds hoog waren en eene prijsverlaging hadden veroorzaakt. In het zomertarwegebied van de Vereenigde Staten zijn de vooruitzichten niet zoo gunstig. De planten komen slechts langzaam tot ontwikkeling en in vele streken bestaat groote behoefte aan regen. In Canada is de toestand beter, doch ook daar wordt in vele gebieden naar meer regen verlangd. Met den uitzaai is men in Manitoba practisch gereed gekomen onder gunstige omstandigheden met voldoende vocht om het graan tot ontkieming te brengen. Regen is daar echter wel gewenscht. In Saskatchewan is 65—70 pCt. van de tarwe gezaaid, de grond is er droog, behalve in het Noorden, en regen dringend gewenscht. In Alberta is 65 pCt. gezaaid. In den loop dezer week in Canada gemelde regens in de Prairie-Provincies droegen mede bij tot de verlaging der prijzen aan de termijnmarkt. Naar men verwacht, zal de met zomertarwe te bebouwen oppervlakte in Canada circa 15 pCt. en in de Vereenigde Staten circa 11 pCt. kleiner zijn dan in het vorige jaar. Verbetering der prijzen aan de termijnmarkten tengevolge van deze vermoedelijke vermindering der bebouwde oppervlakte is uitgebleven door de hooge raming van de opbrengst van wintertarwe. De laatste dagen van de vorige week zijn de koersen in Chicago en Winnipeg weder opgelopen tengevolge van goede vraag en middelmatige oogstvooruitzichten in Europa. Het officiële rapport in Duitsland vermeldt, dat koud weder in de maand April de ontwikkeling der planten tegenhield en dat de uitzaai van zomertarwe vertraagd was. De conditie van den wintertarwe-oogst werd per 1 Mei aangegeven met 2,9 tegen 3,0 op 1 April en 2,9 op 1 Mei van het vorige jaar. In Duitsland beteekent 2 goed, 3 gemiddeld. Ook het Fransche rapport is niet zeer gunstig. De conditie van wintertarwe wordt geschat op 66 pCt. per 1 Mei tegen 73 pCt. op 1 Mei van het vorige jaar. In het Oosten van Europa heeft de verbetering in de weersomstandigheden aangehouden, terwijl ook in Bulgarije een verbetering is ingetreden. Over het algemeen is men op de Balkan wel

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	3/9 Mei 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	3/9 Mei 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	1931	1930
Tarwe	10.573	386.846	475.061	—	9.515	11.930	396.361	486.991
Rogge	2.825	134.843	153.458	—	105	18.827	134.948	172.285
Boekweit	554	8.346	5.463	—	145	1.149	8.491	6.612
Maïs	20.026	384.654	375.457	1.501	87.594	66.200	472.248	441.657
Gerst	350	221.842	187.328	1.162	19.002	16.494	240.844	203.822
Haver	3.071	111.511	80.008	—	1.073	2.602	112.584	82.610
Lijnzaad	13.296	91.594	24.310	6.583	216.928	108.116	308.522	132.426
Lijnkoek	3.120	32.299	64.549	—	107	—	32.406	64.549
Tarwemeel	2.907	34.209	35.406	1.130	14.482	10.735	48.691	46.141
Andere meelsoorten	696	18.022	7.994	85	6.519	—	24.541	7.994

tevreden, doch in de andere Europeesche landen is wintertarwe laat en heeft de uitzaai van zomertarwe vertraging ondervonden. Ook in Rusland is men laat met den uitzaai en in verband daarmee heet het, dat de Russen niet geneigd zijn op het oogenblik groote hoeveelheden te exporteeren. Wanneer de vooruitzichten van den nieuwen oogst goed zijn, is het mogelijk, dat tegen het einde van het seizoen weder grotere hoeveelheden Russische tarwe aan de markt komen. In Argentinië is men onder gunstige omstandigheden met den uitzaai van den nieuwen oogst bezig, welke naar de verwachtingen op een kleinere oppervlakte zal geschieden dan in het vorige jaar. De koersen aan de termijnmarkt te Chicago waren voor Juli-tarwe aan het einde dezer week 1 dollarcent per 60 lbs. lager dan een week tevoren, te Winnipeg vrijwel onveranderd. In Zuid-Amerika steeg de prijs aan de termijnmarkten in het begin der afgelopen week, welke stijging samenviel met een verlaging van den pesokoers. Later bleef deze meer stabiel en was op sommige dagen zelfs vaster. De tarweprijzen ondergingen toen weder eenige verlaging. Te Buenos Aires was het slot 10 cents en te Rosario 5 cents per 100 KG. lager.

De stemming aan de rogge-markt was in het begin der week onveranderd en de disponibile Russische vond geregeld koopers tot langzaam stijgende prijzen. Geregeld werd ook Amerikaansche rogge aangeboden, doch zaken daarin kwamen niet tot stand, omdat Amerikaansche exporteurs, tengevolge van verhoogingen aan de termijnmarkt te Chicago, hun prijzen verhoogden. Omstreeks het midden der week ging het gerucht, dat de Russen met rogge aan de markt waren en koopers waren daarom minder geneigd iets te ondernemen. Wat de Rotterdamsche markt betreft, in Russische rogge is daar niets gedaan. De Russen hebben eenige ladingen, welke onderweg zijn, naar Hamburg verkocht en zijn voorloopig verder niet aan de markt. De stemming voor rogge is in het laatste gedeelte der week verbeterd en de prijzen zijn met flinke vraag verder gestegen. Eenige omzetten hebben toen plaats gevonden in Amerikaansche rogge, doch sedert is daarvoor de prijs verder verhoogd, waardoor zaken onmogelijk werden. Aan de termijnmarkt te Chicago sloot rogge 2 dollarcenten per 56 lbs. hooger dan een week geleden.

Voor maïs was de vraag beperkt en slechts kleine omzetten kwamen tot stand in stoomende en op aflading. De verschepingen waren deze week niet zoo groot als in de vorige week, doch het aanbod is ruim. Vooral op Juni en latere maanden zijn afladers vrij dringend aan de markt. Eerdere posities worden minder dringend aangeboden en daarvoor wordt nog een kleine premie gevraagd boven latere verscheping. Voor spoedig verwachte maïs wordt ook een premie gevraagd en betaald boven latere posities, welke vrij belangrijk is en welke koopers niet animeert de spoedige partijen op te nemen, zoo lang zij nog geen dringende behoefte hebben. Tegen het einde der week moesten houders dan ook een concessie van eenige gulden per last doen om de binnenkomende partijen te verkoopen. De koersen aan de Zuid-Amerikaansche termijnmarkten hebben slechts kleine veranderingen ondergaan. In het begin der week was de pesokoers flauw, wat ook op de prijzen van invloed was, doch later heeft deze zich hersteld. Te Buenos Aires was het slot voor maïs 6 cents per 100 KG. hooger dan een week geleden, te Rosario 10 cents hooger. Platamaïs is op het oogenblik in verhouding tot andere graansoorten goedkoop, vooral in vergelijking met gerst en haver. Men ziet op tegen den grooten maïsogst in Argentinië, die een record-omvang heeft bereikt, en verwacht doorlopend dringend aanbod. Op het oogenblik is Platamaïs de eenige maïssoort, die practisch wordt aangeboden, daar de prijzen aan den Donau te hoog zijn om uitvoer van daar mogelijk te maken.

Het aanbod van gerst is schaarsch. Donaugerst wordt

slechts in enkele booten aangeboden en ook op aflading is het offertemateriaal beperkt. In Roemenië zijn de boeren bezig met den uitzaai hunner zomergewassen en eerst wanneer die is afgelopen kunnen grotere aanvoeren in de havenplaatsen van Roemenië verwacht worden. De prijzen zijn tengevolge van het beperkte aanbod hoog en de omzetten klein. Ook in Canadeesche gerst komen geregeld zaken tot stand, vooral in stoomende en spoedig te vertrekken booten. De prijzen voor deze gerstsoort zijn in de afgelopen week weinig veranderd, in overeenstemming met de koersen aan de termijnmarkt te Winnipeg, welke na den vorigen Dinsdag slechts kleine veranderingen hebben ondergaan, nadat een vrij belangrijke verhooging op dien dag had plaats gevonden sedert den daaraan voorafgaanden Zaterdag. Op den vierden Mei was Winnipeg gesloten. Vergeleken bij 2 Mei was het slot 1¼ dollarcenten per 48 lbs. hooger.

Ook voor haver zijn de prijzen te Winnipeg aan de termijnmarkt gestegen en wel ½ dollarcent per 32 lbs. sedert 2 Mei. Geregeld wordt Canadeesche haver aangeboden en er zijn ook verkoopen tot stand gekomen. Van groote omzetten kan echter niet worden gesproken, daar over het algemeen de Amerikaansche vraagprijzen nog als te hoog worden beschouwd. De voorraden Russische haver zijn sterk verminderd en het aanbod daarvan is nog slechts gering. In Argentijnsche haver kwamen geregeld omzetten tot stand tot allengs stijgende prijzen.

SUIKER.

In de afgelopen week was de stemming op de verschillende suikermarkten over het algemeen zeer ongeanimeerd. Tegen het einde der week veroorzaakte de verwachte ratificatie van het Chadbourne-plan eene opleving. Deze heeft intusschen jl. Zaterdag te Brussel plaats gehad.

De vraag voor ruwsuiker was in Amerika uiterst gering. Van verkoopdrang was daarentegen eveneens niet veel te bespeuren. Enkele partijen gingen om tot ca. 1.20 d.c. & fr. basis Cubasuiker.

Nadat de noteeringen op de New-Yorksche termijnmarkt in de eerste helft der week afgebrokkeld waren, trokken deze weder aan tengevolge van den vasten ondertoon op de Europeesche markten, vooral te Hamburg. Het slot in New-York kwam met de volgende noteeringen af: Mei 1.15; Juli 1.22; Sept. 1.31; Oct. 1.34; Dec. 1.38, terwijl de laatste noteering voor Spot Centr. 3.14 was.

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten bedroegen deze week 48.000 tons, de versmeltingen 49.000 tons tegen 57.600 tons verleden jaar en de voorraden 312.000 tons tegen 442.400 tons.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1931	1930	1929
	tons	tons	tons
Productie	3.100.000	4.250.000	5.000.000
Voorr. overgebracht per 1/1	1.418.000	321.000	193.000
Consumptie	43.000	27.170	51.000
Weekontv. afscheephavens .	26.112	150.941	164.461
Totaal sedert 1/1 N. Oogst	1.286.367	2.362.396	3.545.671
Weekexport	28.519	157.210	135.927
Totale export sedert 1/1 ..	684.028	768.446	2.150.120
Voorraad afscheephavens .	1.708.989	1.754.746	1.537.163
„ binnenland	2.081.983	1.860.434	1.404.861
Aantal werkende fabrieken	20	91	40

In Engeland ging zoo goed als niets om op de ruwsuikermarkt. De waarde bewoog zich om sh. 6/1½, cif voor basis 96 pCt.

Op de Londensche termijnmarkt was de stemming flauw. Den laatsten beursdag trad een klein herstel in en de noteeringen luiden als volgt:

Mei Sh. 5/11½; Aug. Sh. 6/1¼; Dec. Sh. 6/5 en Mrt. Sh. 6/7½ voor Ruwsuiker 96 c. cif.

verschillende koffie-produceerende landen op uitnodiging van Brazilië te Sao Paulo worden gehouden. Het is mogelijk, dat bij die gelegenheid meer bijzonderheden omtrent de bedoelingen der Brazilianen zullen worden bekend gemaakt en het is waarschijnlijk, dat aldaar ook medewerking op een of andere wijze van de overige productielanden zal worden gevraagd. Dat daarop dan dadelijk eenigszins bevredigend antwoord zal kunnen worden gegeven, is natuurlijk uitgesloten en daarom wordt buiten Brazilië van de conferentie dan ook voorloopig geen resultaat van eenige betekenis verwacht.

De wisselkoers in Brazilië zakte in den loop der week weder in van 315/32 tot 30/10 d. om daarna weder iets te stijgen, namelijk tot 311/32. In overeenstemming met de daling van den koers liepen ook de kost- en vrachtaanbiedingen van Santos weder 1/- à 1/6 en van Rio zelfs 2/6 à 3/- per cwt. terug, doch tot zaken kwam het slechts in enkele gevallen. In de laatstverloopen weken is zoowel door Europa als door Amerika veel gekocht en op het oogblik neemt de handel bij de groote onzekerheid omtrent de naaste toekomst weder een afwachterende houding aan.

Aan de Rotterdamsche termijnmarkt liepen de noteringen in navolging van New-York ongeveer 1 1/2 à 1 1/4 ct. per 1/2 K.G. op. Dat de termijnmarkten ditmaal stegen terwijl Brazilië daalde, is het gevolg hiervan, dat bedoelde markten der rijzing van Brazilië in de laatste weken slechts ten deele hebben gevolgd. Thans kan de pariteit vrijwel als hersteld worden beschouwd.

In loco was de afzet weder vrij slecht. De officieele noteringen bleven onveranderd 28 ct. per 1/2 K.G. voor Superior Santos en 25 ct. voor Robusta.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans 43/- à 44/6 per cwt. en van dito Prime 45/- à 47/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving prompte verscheping, bedragen 30/6 à 31/6.

Nederlandsch-Indië was voor de ongewasschen Sumatra Robusta-soorten onveranderd à 1/2 ct. lager dan verleden week, doch voor gewasschen Robusta bleven de prijzen onveranderd. De noteringen in de eerste hand zijn op het oogblik:

Palembang Robusta, Mei-verscheping, 16 1/4 ct.; Benkoelen Robusta, Mei-verscheping, 17 1/2 ct.; Mandheling Robusta, Mei-verscheping, 18 1/2 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Mei-verscheping, 25 ct., alles per 1/2 K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteringen te New-York van het aldaar gelden-

de gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

Table with columns for dates (11 Mei, 4 Mei, 27 April, 20 April) and months (Mei, September, Dec.). Values range from \$ 5.51 to \$ 5.08.

De dezer dagen verschenen Statistiek van de Firma G. Duuring & Zoon te Rotterdam geeft aan, dat in April de aanvoer geweest is als volgt:

Table with columns for years (1931, 1930, 1929) and regions (in Europa, Ver. Staten van Amerika). Total values are 2.238.000, 2.167.000, and 2.050.000.

De Aanvoeren in Europa en in Amerika tezamen gedurende de eerste vier maanden van het jaar bedroegen 9.440.000 balen tegen 8.466.000 balen in 1930 en 7.884.000 balen in 1929.

De Afleveringen in April waren:

Table with columns for years (1931, 1930, 1929) and regions (in Europa, Ver. Staten van Amerika). Total values are 2.127.000, 2.002.000, and 1.860.000.

De Afleveringen in Europa en in Amerika tezamen gedurende de eerste vier maanden van het jaar waren 8.605.000 balen tegen 8.050.000 balen in 1930 en 7.710.000 balen in 1929.

Vanaf 1 Juli tot 1 Mei waren de Aanvoeren in Europa en in Amerika tezamen 19.888.000 balen tegen 18.505.000 balen in 1929/30 en 17.687.000 balen in 1928/29, terwijl de Afleveringen bedroegen 19.497.000 balen tegen 18.679.000 balen in 1929/30 en 17.911.000 balen in 1928/29.

De zichtbare voorraad was op 1 Mei in Europa 2.266.000 balen tegen 2.095.000 balen op 1 April. In Amerika bedroeg hij 1.088.000 balen tegen 1.148.000 balen op 1 April. In Europa en in Amerika tezamen was de zichtbare voorraad dus op 1 Mei 3.354.000 balen tegen 3.243.000 balen op 1 April. Hij bedroeg op 1 Mei 1930 — 2.711.000 balen en op 1 Mei 1929 — 2.825.000 balen.

De zichtbare wereldvoorraad was op 1 Mei 6.223.000 balen tegen 5.969.000 balen op 1 April en 5.300.000 balen verleden jaar (in deze cijfers zijn niet begrepen de voorraden in het binnenland van Brazilië, waarvan het cijfer van 1 Mei nog niet bekend is, doch die op 1 April bedroegen

VAN GROOTHANDELSPRIJZEN

Large table with columns for METALEN (Zilver, IJzer, Koper, Tin, Lood) and TEXTIELGOEDEREN (Katoen, Wol, Diversen). Includes various sub-categories and prices in pence and cents.

de invoering van de huidige officieele noteringwijze (Jan. 1928); vanaf 16 Dec. 1929 74/5 K.G. Hongaarsche; vanaf 26 Mei 1930 Z.-Russische. *) = Malting vóór de invoering. *) Notering Schotland 59/6. *) 58/- . *) 1 Mei. *) 8 Mei. *) 7 Mei.

22.323.000 balen en op 1 Mei 1930 — 24.010.000 balen).
Rotterdam, 12 Mei 1931.

Rectificatie: In het koffiebericht van de vorige week staat op blz. 438 eerste kolom „dat op de bijeenkomst der Staten besloten was om de Federale Regeering voor te stellen, af te zien van de reeds vroeger in uitzicht gestelde belasting van 20 % in natura en toe te staan aan de Staten, die nog geen 50 miljoen koffieboonen bezitten, den aanplant tot deze hoeveelheid uit te breiden.” Zooals men allicht heeft begrepen, is hier geen sprake van *koffieboonen* maar wordt hier bedoeld *koffieboomen*.

THEE.

In de afgelopen week werd te Amsterdam een theeveiling gehouden, welke een aanbod te zien gaf van bijna 16.000 kisten Nederlandsch-Indische thee, directen aanvoer.

Bij een vrij vlot verloop was de stemming onregelmatig en liepen de prijzen van 1—4 cts. lager dan in vorige veiling.

Souchons en Pecco Souchons waren goed gevraagd en werden tot vorige prijzen verkocht, terwijl voor theeën met veel geel wederom goede belangstelling bestond, hetgeen menigmaal in hogere prijzen tot uitdrukking kwam.

Ruim 1500 kisten bleven onverkocht. De middenprijs komt uit op 40 cts. tegenover 41½ cts. in vorige veiling.

Londen maakt melding van een vast verloop voor de Java- en Sumatra-veiling, terwijl de Britsch-Indische en Ceylon-veilingen, behalve voor de beste kwaliteiten, lagere noteringen te zien gaven.

Volgens mededeelingen van de Vereeniging voor de Thee-cultuur in Nederlandsch-Indië bedroeg de thee-invoer in Amerika in Januari 1931 7.289.000 lbs. tegenover 6.537.000 lbs. in 1930.

In Duitschland werden gedurende het eerste kwartaal 1931 1.595.000 KG. ingevoerd tegenover 2.625.000 KG. in 1930.

Zuidelijk Britsch-Indië exporteerde in Maart 1931 3.049.000 lbs. (v.j. 3.286.000 lbs.). In het eerste kwartaal 1931 bedroeg de uitvoer 10.191.000 lbs. tegenover 9.294.000 lbs. in Januari—Maart 1930.

De uitvoer van Japan bedroeg in Maart 1931 124.000 KG. (v.j. 159.000 KG.). Januari—Maart 1931 geeft een uitvoercijfer te zien van 1.342.000 KG. (v.j. 609.000 KG.).

Londen vermeldt de volgende cijfers voor aanvoeren en afleveringen van thee over April 1931 (alleen Londen): aanvoeren 21.500.000 lbs. (v.j. 22.750.000 lbs.), afleverin-

gen 51.500.000 lbs. (v.j. 37.000.000 lbs.); terwijl de voorraden terugliepen tot 212.000.000 lbs. tegenover 234.750.000 lbs. per ultimo April 1930. Amsterdam, 11 Mei 1931.

VRACHTENMARKT.

Bij een vrij goede vraag naar scheepsruimte was de vrachtenmarkt in het algemeen vast. De koersen bleven vrijwel gehandhaafd en liepen in sommige gevallen iets op.

De Noord-Amerikaansche graanmarkten waren iets kalmer. Van Montreal, vanwaar de meeste afsluitingen plaats vonden, werd \$ 0,11 naar Antwerpen of Rotterdam, \$ 0,14 naar de Middellandsche Zee en 2/6 naar Engelsche havens betaald, voor Mei en Juni laden. Van de Northern Range werd slechts één boot naar de Middellandsche Zee opgenomen tegen \$ 0,12 per eerste helft Mei, terwijl van de Gulf voor orders die nog niet definitief waren \$ 0,13½ naar de Middellandsche Zee en 2/3 naar Antwerpen of Rotterdam per Mei/Juni genoteerd werd. Van de North-Pacific werden door het minder groote aanbod van schepen iets betere vrachten betaald. Het hoogste cijfer was 26/- van Portland naar U.K./Continent, optie Middellandsche Zee 2/6 extra, voor Juni.

Op de La Platamarkt ging het weer meer levendig toe. In de afgelopen week werden er minstens 45 schepen bevracht voor Mei, Juni en ook één voor Juli laden. Voor Mei bleven de vrachten practisch ongewijzigd.

Van Chili kwamen in den loop der vorige week na een lange periode van lusteloosheid eindelijk weer salpeterorders aan de markt voor Mei en Juni laden, op basis van 21/6 naar Bordeaux/Hamburg range. Ofschoon dit cijfer, gezien de vaste La Platamarkt, natuurlijk niet voldoende is, schijnt er thans toch een opleving op til te zijn. In suiker van West-Indië ging niet veel om. Voor kleine booten bestond nagenoeg geen belangstelling; voor grotere schepen werd van Cuba naar U.K./Continent per Mei 14/6 a 15/- betaald. Van Birma was de vraag iets beter en het aanbod van ruimte gering, waardoor naar Nederland direct tegen het veel hogere cijfer van 24/6 afgesloten werd.

De Donau- en Zwarte Zeemarkt was kalm. Van den Donau werd een 5300 tonner naar Bordeaux/Hamburg tegen 13/6 bevracht en van de Zwarte Zee een 6600 tons stoomschip per einde Mei naar het Continent tegen 10/4½.

Op de Middellandsche Zeemarkt heerschte een betere stemming. De beschikbare ruimte was beperkt en ofschoon de vraag niet grooter was, werden soms iets hogere vrachten betaald.

Vervolg STATISTISCH OVERZICHT VAN GROOTHANDELSPRIJZEN.

	DIVERSEN		KOLONIALE PRODUCTEN						INDEXCIJFERS					
	VURENHOUT basis 7" f.o.b. Zweden/ Finland	RUBBER ¹⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	SUIKER		KOFFIE		THEE		COPRA		Bruto- gewicht v. d. buit. handel Nederland 1925 = 100		Centr. Bureau v. d. Stat. herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100	The Economist herleid van 1927 = 100 tot 1925 = 100
			Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.	R'dam/A'dam. per 100 K.G.	Koffie Robusta Locoprijzen Rotterdam per ½ K.G.	Aff. N.-I. thee. A'dam gem. pr. Java- en Suma- trathee p. ½ K.G.	Aff. N.-I. thee. A'dam gem. pr. Java- en Suma- trathee p. ½ K.G.	Ned.-Ind. f.m.s. per 100 K.G. Amsterdam	In- voer	Uit- voer				
	f	%	Sh.	%	fl.	%	cts.	%	cts.	%	f	%		
1925	159,75	100	2/11,625	100,0	18,75	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0	35,875	100,0	100	100,0
1926	153,50	96,1	2/-	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	34,-	94,8	112	93,2
1927	160,50	100,5	1/6,375	51,6	19,125	102,0	46,875	76,4	82,75	97,9	32,625	90,9	113	95,4
1928	151,50	94,8	-1/10,75	30,2	15,85	84,5	49,625	80,9	75,25	89,1	31,875	88,9	118	96,4
1929	146,00	91,4	-1/10,25	28,8	13,-	69,3	50,75	82,7	69,25	82,0	27,375	76,3	122	91,6
1930	141,50	88,6	-5,875	16,5	9,60	51,2	32	52,1	60,75	71,8	22,625	63,1	124	91,6
Jan. 1929	152,50	95,5	-9,875	27,9	13,775	73,5	53,125	86,6	77,25	91,4	29,-	80,8	111	94,2
Febr. "	150,00	93,9	1/-	33,7	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9	28,625	79,8	75	83
Maart "	147,50	92,3	1/10,125	34,0	13,50	72,0	54	88,0	72,75	86,1	27,625	77,0	82	111
April "	147,50	92,3	-1/10,5	29,5	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9	26,75	74,6	110	142
Mei "	145,00	90,8	-1/10,875	30,5	12,25	65,3	54	88,0	73,50	87,0	25,875	72,1	135	144
Juni "	147,50	92,3	-1/10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,875	69,3	137	134
Juli "	145,00	90,8	-1/11	30,9	13,425	71,6	54	88,0	68,50	81,1	27,50	76,7	144	147
Aug. "	145,00	90,8	-1/10,5	29,5	13,00	69,3	53,50	87,2	64	75,6	27,25	76,0	151	149
Sept. "	145,00	90,8	-1/10,125	28,4	13,475	71,9	51,75	84,3	64	75,6	28,25	78,7	135	144
Oct. "	142,50	89,2	-9,625	27,0	13,30	70,9	48,50	79,0	66	78,1	27,50	76,7	137	146
Nov. "	142,50	89,2	-8,125	22,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7	27,25	76,0	128	143
Dec. "	142,50	89,2	-8	22,5	12,075	64,4	36,75	59,9	60,75	71,8	27,125	75,6	123	125
Jan. 1930	147,50	92,3	-7,375	20,7	11,675	62,3	35	57,0	60,50	71,6	26,875	74,9	128	136
Febr. "	147,50	92,3	-8	22,5	11,40	60,8	35	57,0	58,25	68,9	26,375	73,5	112	126
Maart "	147,50	92,3	-7,625	21,4	10,70	57,1	35	57,0	62,25	73,7	25,25	70,4	125	131
April "	147,50	92,3	-7,375	20,7	10,55	56,3	35	57,0	59,50	70,4	26,125	72,8	115	127
Mei "	145,00	90,8	-6,875	19,3	9,80	52,3	34,75	56,6	58	68,6	25,50	71,1	132	132
Juni "	145,00	90,8	-6,125	17,2	9,775	52,1	33	53,8	58	68,6	22,875	63,8	131	133
Juli "	142,50	89,2	-5,625	15,8	9,275	49,5	31,50	51,3	55,50	65,7	21,75	60,6	138	141
Aug. "	142,50	89,2	-4,875	13,8	8,50	45,3	29,50	48,1	55,25	65,4	20,-	55,7	129	145
Sept. "	140,00	87,6	-4,125	11,6	7,975	42,5	28,25	46,0	59,50	70,4	19,25	53,7	122	126
Oct. "	132,50	82,9	-4	11,2	8,625	46,0	29	47,3	66,50	78,7	18,75	52,3	128	152
Nov. "	130,00	81,4	-4,375	12,3	8,75	46,7	29	47,3	68,25	80,8	19,375	54,0	121	139
Dec. "	130,00	81,4	-4,375	12,3	8,20	43,7	29	47,3	66,75	79,0	19,-	53,0	105	129
Jan. 1931	125,00	78,2	-4,25	11,9	8,20	43,7	28	45,6	66,25	78,4	18,25	50,9	121	132
Febr. "	125,00	78,2	-3,875	10,9	8,20	43,7	26,25	42,8	53	62,7	18,125	50,7	96	121
Maart "	125,00	78,2	-3,75	10,5	8,30	44,3	25,50	41,5	45	53,3	18,625	51,9	107	140
April "	125,00	78,2	-3,125	8,8	8,575	45,7	24,75	40,3	43	50,9	17,50	48,8		
4 Mei "	125,00	78,2	-2,8125	7,9	8,50	45,3	25	40,7	40 ²	47,3	16,125	44,9		
11 "	125,00	78,2	-3	8,4	8,625	46,0	25	40,7			15,625	43,6		58,4

1) Jaar- en maandgem. afger. op 1/8 pence. 2) 7 Mei.